

2023-027 Bijlage 1

BINNENSPOORT NIEUWEGEIN EINDRAPPORTAGE

6 JULI 2021

Aan

Gemeente Nieuwegein
t.a.v. Judith Willemsen & René Joustra

Van

Hospitality Group
Nijverheidsweg-Noord 78
Postbus 2186
3800 CD AMERSFOORT

Auteurs

Robin Reverda
Esther de Schiffart
Ton Rutten

Project

Verkenning binnensport Nieuwegein

Betreft

Eindrapportage

Datum

6 juli 2021

© 2021 Hospitality Group

Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld mag, zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de rechthebbenden c.q. door de rechthebbenden gemachtigden, niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, hetgeen ook van toepassing is op de gehele of gedeeltelijke bewerking.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Aanpak	4
1.3	Leeswijzer	5
2	ANALYSE HUIDIGE SITUATIE	6
2.1	Aanbod accommodaties	6
2.2	Spreiding accommodaties	7
2.3	Gebruik accommodaties	9
2.4	Huidige behoefte aan extra ruimte	15
3	ONTWIKKELING VAN DE VRAAG	16
3.1	Bevolkingsprognose & leerlingenprognose	16
3.2	De veranderende vraag/behoefte van sport en bewegen	16
3.2.1	Bewegingsonderwijs	16
3.2.2	Sociale domein	18
3.2.3	sporters en verenigingen	19
3.3	Toekomstige vraag/behoefte aan binnensport	22
4	ONTWIKKELING VAN HET AANBOD	24
4.1	Inleiding	24
4.2	Ontwikkelingen aanbod vanuit onderwijs	26
4.3	Ontwikkelingen aanbod vanuit sport	27
5	VRAAG- EN AANBODANALYSE	29
5.1	Vergelijking ontwikkeling vraag en ontwikkeling aanbod	29
5.2	Mogelijke scenario's	29
	BIJLAGE 1 – TYPE ACCOMMODATIES	42
	BIJLAGE 2 – OVERZICHT UREN BEZETTING PER ACCOMMODATIE	43
	BIJLAGE 3 – BEZETTING DAL EN PIEK	45
	BIJLAGE 4 – UITWERKING FINANCIËN	47

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In 2015 en 2016 heeft de Hospitality Group voor de gemeente Nieuwegein een onderzoek uitgevoerd, getiteld 'Herijking binnen-en buitensportaccommodaties gemeente Nieuwegein' waarin een analyse is gemaakt van het sportaccommodatieaanbod in Nieuwegein. Als gevolg van diverse ontwikkelingen heeft de implementatie van dit advies enige vertraging opgelopen. Daarbij komt dat er zich in de tussenliggende periode een aantal ontwikkelingen in Nieuwegein hebben voorgedaan die maken dat de analyse van destijds nu niet meer overeen komt met de hedendaagse situatie van vraag en aanbod. Er is daarom nu behoefte aan een actualisatie van de uitkomsten van destijds zodanig dat deze weer gebruikt kunnen worden voor toekomstige ingrepen in vraag en aanbod van binnensportaccommodaties.

De gemeente wenst daarom graag dat, met inachtneming van hedendaagse cijfers omtrent bezetting en benutting en rekening houdend met geplande ontwikkelingen ten aanzien van bewegingsonderwijs en te slopen/ nieuw te bouw binnensportaccommodaties, de resultaten van destijds worden geactualiseerd naar deze tijd. Daarbij moeten ook enkele aanvullende vragen worden meegenomen die destijds niet c.q. maar beperkt in het onderzoek zijn betrokken. De belangrijkste redenen voor deze aanvullende vragen zijn de veranderde context binnen de gemeente Nieuwegein, nieuwe inzichten en kaders omtrent gebruik van de binnensport én enkele concrete ontwikkelingen op gebied van onder andere vastgoed en onderwijshuisvesting.

De gemeente heeft derhalve aan de Hospitality Group het verzoek gedaan deze actualisatie uit te voeren en, met inachtneming van alle recente ontwikkelingen én de toekomstige ontwikkeling van vraag en aanbod, te komen tot een nieuwe visie op het gebruik van de binnensportaccommodaties in de gemeente. De vraag hebben wij met veel plezier opgepakt. In voorliggende rapportage zijn de resultaten van deze actualisatie opgenomen op basis waarvan de gemeente haar beleid ten aanzien van de binnensportaccommodaties verder kan gaan vormgeven.

1.2 AANPAK

Op basis van nadere afstemming met de gemeente en met inachtneming van relevante informatie die we hebben mogen ontvangen, zijn in gezamenlijkheid met de gemeente voor dit project een aantal onderzoeksvragen opgesteld die in voorliggende rapportage beantwoord worden. Dit betreffen:

- Hoe ziet de huidige en toekomstige vraag/ behoefte (van verenigingen) aan binnensportaccommodaties eruit?
- Welke invloed hebben diverse vastgoedontwikkelingen en huisvestingsplannen voor het onderwijs op het aanbod van accommodaties?
- Is er in Nieuwegein voldoende aanbod aan binnensportaccommodaties om in deze vraag/behoefte te kunnen voorzien zo niet, welke wijzigingen worden voorgesteld om hierin te voorzien en welke financiële consequenties brengt dit met zich mee?

Op basis van de inventarisatie en analyse zijn tenslotte een aantal scenario's in kaart gebracht op welke wijze het beste aan de toekomstige vraag/behoefte kan worden voldaan. Op basis hiervan kan de gemeente waar nodig keuzes maken en haar accommodatieaanbod bijstellen zodat dit beter toegerust is op de toekomstige vraag.

1.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 is allereerst uitwerking gegeven aan de analyse van de huidige situatie. Op basis van informatie van de gemeente, sportverenigingen en relevante stakeholders zoals Verbindion/Sport ID is het huidige gebruik vanuit sport en onderwijs in beeld gebracht. Daaruit volgt hoe de binnensportaccommodaties in Nieuwegein nu gebruikt worden en welke eventuele uitdagingen en knelpunten daarbij geconstateerd kunnen worden.

In hoofdstuk 3 is vervolgens uitwerking gegeven aan de ontwikkeling van de vraag. Op basis van bevolkingsontwikkeling, leerlingenprognoses, ledenontwikkeling sporten en sportverenigingen én relevante trends en ontwikkelingen is benoemd op welke wijze de vraag naar binnensportaccommodaties zich in Nieuwegein zal gaan ontwikkelen.

In hoofdstuk 4 is de ontwikkeling van het aanbod beschreven. Op basis van de huidige leeftijd en onderhoudsstaat van de accommodaties kan reeds worden benoemd welke accommodaties aan renovatie of vervanging toe zijn. Daarnaast worden relevante ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting & bewegingsonderwijs meegenomen, en worden eventuele andere accommodatieplannen in beeld gebracht.

In hoofdstuk 5 is tenslotte aan de hand van een aantal scenario's in beeld gebracht hoe de ontwikkeling van vraag en aanbod zich ten opzichte van elkaar verhouden, en langs welke weg de knelpunten zodanig opgelost kunnen worden dat er weer een toekomstbestendig aanbod aan binnensportaccommodaties in Nieuwegein gaat ontstaan.

2 ANALYSE HUIDIGE SITUATIE

2.1 AANBOD ACCOMMODATIES

In Nieuwegein zijn in totaal 11 locaties voor binnensport aanwezig, onderverdeeld in 3 sporthallen, 3 sportzalen en 5 gymnastieklokalen. Het totale sportvloeroppervlak betreft 6.125 m², die als volgt zijn verdeeld.

Binnensportaccommodaties Nieuwegein		
Type	Aantal	m2
Sporthallen	3	3380
Sportzalen	3	1485
Gymnastieklokalen	5	1260
Totaal	11	6125

Tabel 1 – Overzicht aantallen binnensportaccommodaties in Nieuwegein per type

In de regel beschikt een sporthal over drie zaaldelen van het formaat gymlokaal, een sportzaal over 2 zaaldelen formaat gymlokaal en een gymlokaal bevat slechts één zaaldeel. Een nadere duiding van de verschillende soorten binnensportvoorzieningen inclusief bijbehorende oppervlakten en functionaliteiten is opgenomen in bijlage 1.

Binnensport-accommodaties	Type	Wijk	Bouwjaar	Aantal m ² sportvloer
't Veerhuis	Sporthal	(Hoog) Zandveld, Lekboulevard	1975	924
Merwestein	Sporthal	Stadscentrum, Merwestein	1980	1.400
Galecop	Sporthal	Galecop	1995	1.056
Wijkersloot	Sportzaal	Jutphaas, Wijkersloot	1977	448
De Sluis	Sportzaal	(Hoog) Zandveld, Lekboulevard	1968	448
De Waterlelie	Sportzaal	Batau Noord	2007	589
De Driehoek	Gymnastieklokaal	Batau Zuid	1975	252
De Driemaster	Gymnastieklokaal	Fokkestee	1981	252
Doorslag Noord	Gymnastieklokaal	Doorslag	1977	252
De Triangel	Gymnastieklokaal	Zuilenstein, Huis de Geer, Blokhoeve	1979	252
Het Vijfspan	Gymnastieklokaal	Doorslag	1980	252
Totaal				6.125

Tabel 2 – Overzicht binnensportaccommodaties Nieuwegein en aantal m2

Binnen de scope van dit onderzoek is geen nader onderzoek verricht naar specifieke kwaliteitsissues in de bestaande accommodaties. Wel kan op basis van de leeftijd worden vastgesteld dat de gemeente Nieuwegein de aankomende jaren voor behoorlijke uitdagingen zal komen te staan. Zo zijn 9 van de 11 locaties zijn meer dan 40 jaar oud, waardoor in ieder geval de economische maar vaak ook de technische levensduur is bereikt. Dit zal op termijn gaan leiden tot aanzienlijke investeringsbehoeften voor renovatie en/of hogere structurele instandhoudingskosten waardoor voor een aantal accommodaties zal moeten worden afgewogen of niet moet worden overgegaan tot grootschalige renovatie of zelfs nieuwbouw.

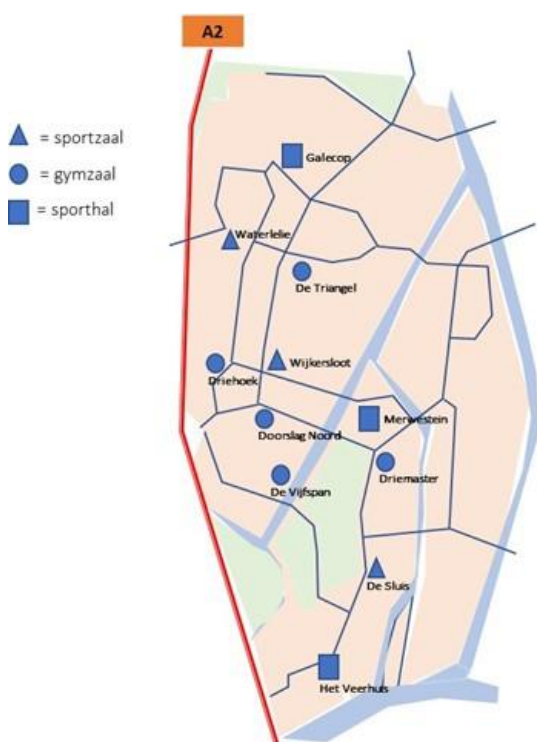
Zo is voor sportcomplex Merwestein een grootschalige renovatie in 2026 beoogd, maar moeten tevens nu al forse investeringen worden gedaan om de accommodatie tot aan 2026 veilig te kunnen gebruiken. Verbindion bekijkt of hier niet eerder tot renovatie/vervanging moet worden overgegaan.

Ook de sportaccommodatie 't Veerhuis, die in beheer is van de Stichting 't Veerhuis kent een leeftijd van 46 jaar. De Stichting heeft de afgelopen jaren echter al een grote renovatie uitgevoerd aan o.a. sanitair (toiletten en douches) en kleedruimte. Deze zijn nu weer up to date. Aan de rest van het gebouw wordt voorlopig geen groot onderhoud verwacht. Alleen de sportvloer van 't Veerhuis heeft niet de standaard maten die vanuit veel sportbonden worden voorgeschreven. In beide gevallen speelt mee dat de betreffende accommodaties niet bij de gemeente in eigendom zijn.

Voor twee van de drie sportzalen, te weten Wijkersloot en De Sluis, is de levensduur van 40 jaar inmiddels ook ruimschoots bereikt. Tenslotte kan ook voor alle gymnastieklokale dezelfde conclusie worden getrokken, aangezien deze bijna allemaal zijn gebouwd tussen midden jaren '70 en begin jaren '80. Alleen Sporthal Galecop (25 jaar oud) en sportzaal De Waterlelie (14 jaar oud) zijn jonger dan 40 jaar.

2.2 SPREIDING ACCOMMODATIES

In onderstaande afbeelding is te zien hoe de accommodaties liggen ten opzichte van de wijken.

Figuur 1 – Kaart binnensportaccommodaties in Nieuwegein

Een belangrijke graadmeter bij de spreiding van de binnensportaccommodaties betreft de afstand tot de onderwijsinstellingen. Landelijk wordt voor het bewegingsonderwijs op de basisscholen de maximale afstand van het onderwijs tot een binnensportaccommodatie namelijk de norm van 1.000 meter gehanteerd. De gemeente Nieuwegein heeft haar normen als volgt geformuleerd in haar verordening Nieuwbouw is noodzakelijk wanneer het onmogelijk is gebruik te maken van 1 of meerdere lokalen bewegingsonderwijs of van binnen een redelijke termijn beschikbaar komende lokalen bewegingsonderwijs voor:

1. een school voor basisonderwijs of speciaal basisonderwijs, bij noodzakelijk gebruik van: ten minste 20 klokuren binnen 1200 meter gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg.
2. een school voor speciaal onderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, bij noodzakelijk gebruik van:

ten minste 10 groepen speciaal onderwijs binnen 1200 meter gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg.

3. een school voor voortgezet onderwijs binnen 2 km. gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare weg en veilige, en een overeenkomstig opgestelde prognose aantoont dat gedurende ten minste vijftien jaar de groepen leerlingen waarvoor het door het college vastgestelde aantal klokuren noodzakelijk is, aanwezig zijn of verwacht kunnen worden.

Bijna alle accommodaties voldoen hieraan. Alleen is de gemeente Nieuwegein zich ervan bewust dat de gestelde norm en gewenste situatie in de dagelijkse praktijk anders worden ervaren. Een grotere afstand tot een binnensportaccommodatie heeft als gevolg dat het reizen van een naar een binnensportaccommodaties over een grote afstand ten kosten gaan van het bewegingsonderwijs. Dit betreft bijvoorbeeld De Montessorischool De Vleugel (oosten van Nieuwegein) die niet met alle uren in de dichtstbijzijnde voorziening De Triangel terecht kan en daardoor deels moet uitwijken naar de 'volgende' binnensportaccommodatie Wijkersloot die op een looproute van 1.000 meter ligt waarmee het wel voldoet aan de norm maar geen wenselijke situatie is. Voor De Toonladder (Galecop) in het noorden van Nieuwegein geldt dat zij door hun ligging buiten de 1200 meter grens vallen voor een binnensportaccommodatie. Tijdens de onderhandelingen over de verplaatsing van de Toonladder zijn expliciete afspraken gemaakt tussen De Toonladder en de gemeente over de afstand van het onderwijs tot een binnensportaccommodatie (Sporthal Galecop).

Overzicht:

- aanbod binnensport
- basisscholen
- voortgezet onderwijs

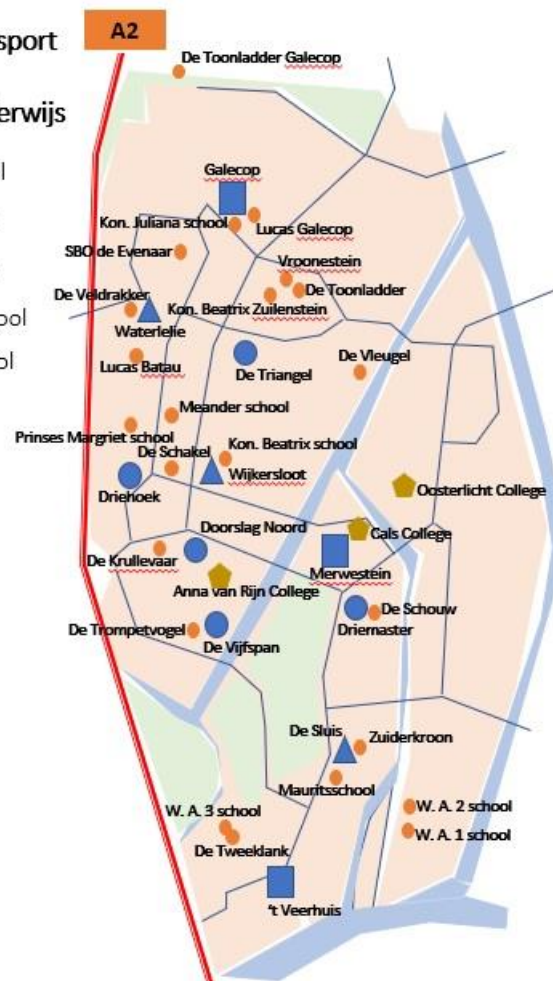
▲ = sportzaal

● = gymzaal

■ = sporthal

● = basisschool

◆ = VO school

Figuur 2 – Kaart binnensportaccommodaties versus onderwijsinstellingen in Nieuwegein

2.3 GEBRUIK ACCOMMODATIES

Het aantal accommodaties en de beschikbare zaaldelen in Nieuwegein zegt iets, maar zeker niet alles over de situatie in Nieuwegein. De bezetting en het gebruik zijn in dat opzicht veel betere indicatoren om de capaciteit van het aanbod in beeld te brengen. In voorliggende paragraaf wordt daarom ook meer in detail gekeken naar het gebruik van de verschillende accommodaties

Beoordeling

Voor de beoordeling van de bezetting van de sporthallen, sportzalen en gymzalen zijn benchmarkcijfers uit de database van Hospitality Group gebruikt. Bij het berekenen van de bezettingspercentages wordt rekening gehouden met openingstijden en vakantieweken waardoor de vertaling van een theoretische naar een praktische bezettingsgraad kan worden gemaakt. Bij een optimale bezetting met gebruik door primair onderwijs, sport en overige gebruikers - dat wil zeggen een bezettingspercentage van 100% - gaan we uit van een haalbaar gebruik van 2.920 uur per jaar. Bij gebruik door voortgezet onderwijs ligt dit iets hoger, namelijk op 3.120 uur per jaar. Dit komt mede doordat voortgezet onderwijs gedurende de dag meer uren bewegingsonderwijs kan inroosteren dan het primair onderwijs omdat de basisscholen vaak met een continu-rooster werken en daardoor de lesdag eerder is afgelopen. In alle gevallen betreft dit gecombineerd gebruik door scholen, verenigingen en overig gebruik. Een toelichting is in tabel hieronder vermeld.

	Per week	Per jaar	
PO gebruik week	30	1200	O.b.v. 5 dagen van 6 uur (08.30 uur – 14.30 uur), 40 weken per jaar
VO gebruik week	35	1400	O.b.v. 5 dagen van 7 uur (09.00 uur – 16.00 uur), 40 weken per jaar
Sportgebruik week	30	1200	O.b.v. 5 dagen van 6 uur (17.00 uur – 23.00 uur), 40 weken per jaar
Sportgebruik weekend	13	520	O.b.v. zaterdag 8 uur (09.00 uur – 17.00 uur) en zondag 5 uur (12.00 uur – 17.00 uur), 40 weken per jaar

Tabel 3 – Normering gebruik binnensport o.b.v. adviespraktijk Hospitality Group

Voor een goede tot zeer goede bezetting van een sporthal hanteren wij de norm van 70% bezetting of hoger. Een matige tot goede bezetting kent een verhuur tussen de 50% en 70% en een bezetting onder de 50% beoordelen we als slecht.

Voor sportzalen hanteren we vaak dezelfde normen, al moet daar wel worden aangemerkt dat dit vooral van toepassing is wanneer de sportzalen ook daadwerkelijk functioneel te gebruiken zijn door de georganiseerde sport (voornamelijk in de avonduren).

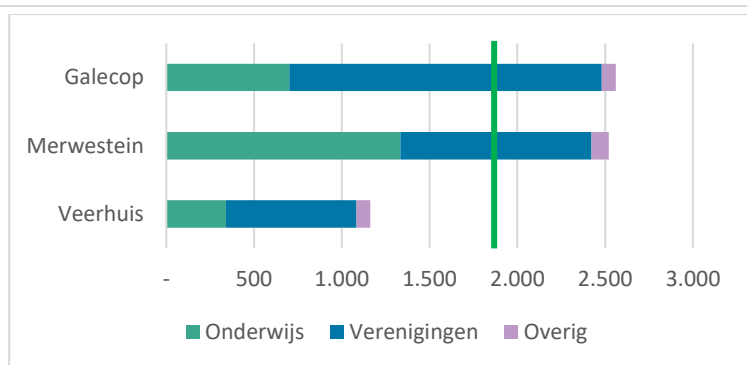
Bij het beoordelen van gymlokalen hanteren we een norm die lager ligt. Daar scoort een accommodatie bij verhuur van meer dan 40% een goede tot zeer goede bezetting. 20% tot 40% is matig tot goed en lager dan 20% beoordelen we als slecht.

Sporthallen en -sportzalen

Van de drie sporthallen en drie sportzalen in Nieuwegein zijn het gebruik en de bezettingsroosters geanalyseerd. Dit is weergegeven in grafieken 1 en 2. De groene staaf geeft het gebruik door onderwijs aan en de blauwe staaf het gebruik door (sport)verenigingen in uren per jaar. De lichtpaarse staaf geeft het aantal overige verhuurde uren per jaar aan.

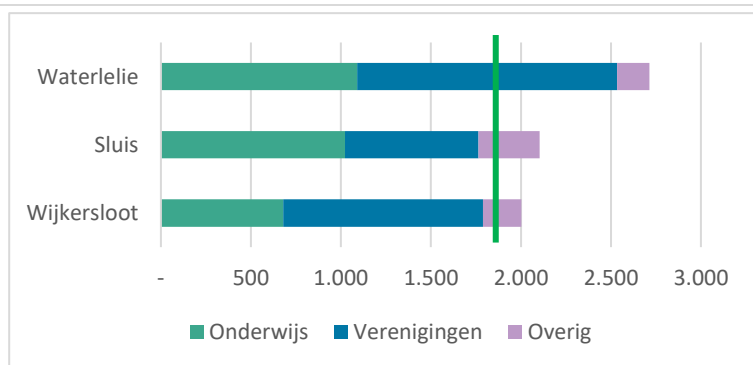
Voor sportzalen en sporthallen geldt dat vanaf een bezetting van 1.800 tot 1.900 uren per jaar sprake is van een voldoende bezetting. Voor sporthallen geldt dat deze in de regel goed zijn bezet bij een gebruik vanaf ongeveer 2.500 uren per jaar. Deze aantallen zijn gebaseerd op de mogelijkheden die deze accommodaties bieden (overdag gebruik voor onderwijs, in de avonden en weekenden voor trainingen en competities verenigingen) en op de bezetting van binnensportaccommodaties in andere gemeenten. De groene lijn in de grafiek geeft aan wanneer de bezetting voldoende is. In sporthal Merwestein vindt overigens alleen voortgezet onderwijs plaats.

Gebruik sporthallen

Grafiek 1 – Gebruik sporthallen in uren per jaar (op basis van roosters seizoen 2019-2020)

Gebruik sportzalen

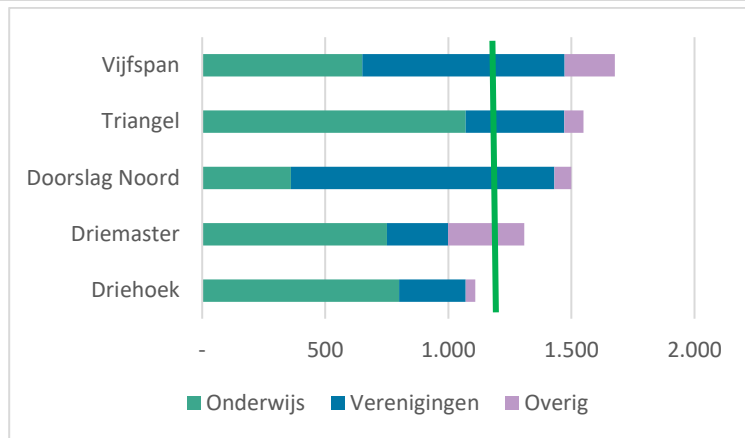
Grafiek 2 – Gebruik sportzalen in uren per jaar (op basis van roosters seizoen 2019-2020)

Gymnastieklokalen

In grafiek 3 is weergegeven hoeveel uur per jaar de vijf gymnastieklokalen worden gebruikt. Ook hier geeft de groene staaf het gebruik door onderwijs per jaar aan en de blauwe staaf het gebruik per jaar door (sport)verenigingen.

Bij de gymzalen met een bezetting van 1.200 uren per jaar is sprake van een voldoende bezetting. Daarboven is al snel sprake van een goede bezetting.

Gebruik gymlokalen

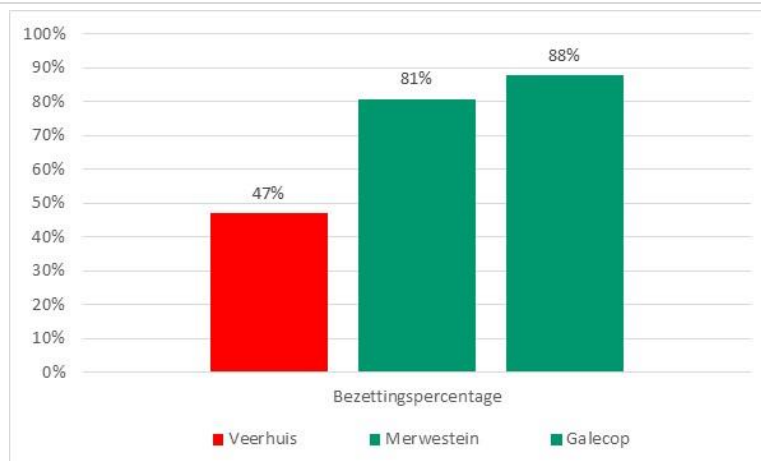
Grafiek 3 – Gebruik gymnastieklokalen in uren per jaar (op basis van roosters van 2019-2020)

In de grafieken hieronder zijn de bezettingspercentages weergegeven voor:

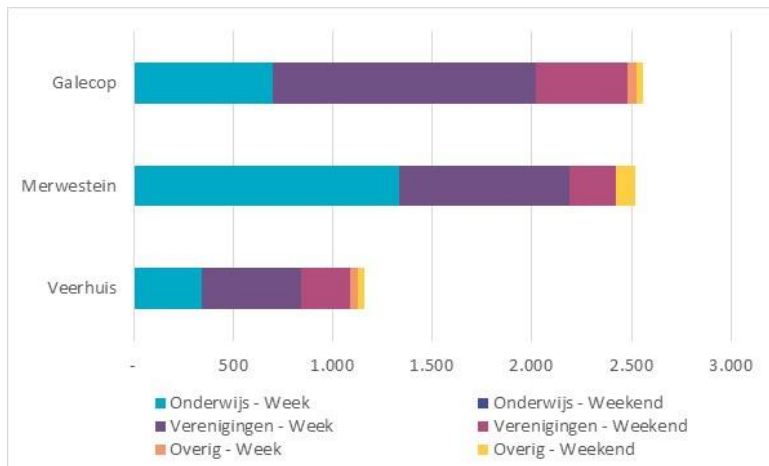
- de sporthallen (grafiek 4),
- de sportzalen (grafiek 6),
- de gymnastieklokalen (grafiek 8)

De kleur van de staven geeft aan of dit valt onder een goede tot zeer goede bezetting (groen), een matige tot goede bezetting (oranje) of een slechte bezetting (rood). In de grafieken direct eronder is een uitsplitsing in uren te zien waar in detail te zien is hoe de betreffende bezetting tot stand is gekomen (sporthallen = grafiek 5, sportzalen = grafiek 7, gymnastieklokalen = grafiek 9). In bijlage 2 is deze uitsplitsing nogmaals per hal apart in een grafiek weergegeven.

Bezetting sporthallen

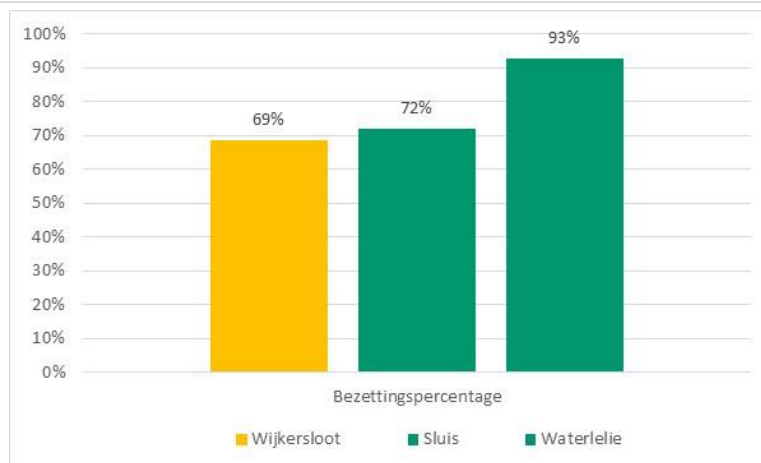

Grafiek 4 – Bezetting sporthallen in percentage t.o.v. optimale bezetting inclusief uitsplitsing uren

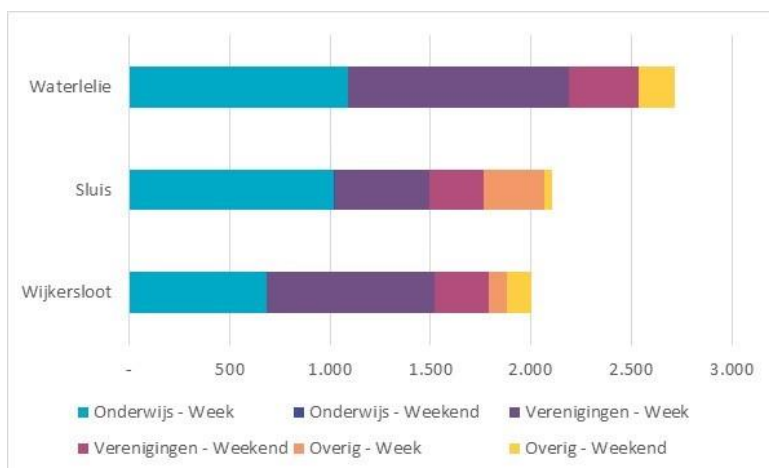

Grafiek 5 – Uitsplitsing uren bezetting per sporthal

Bezetting sportzalen

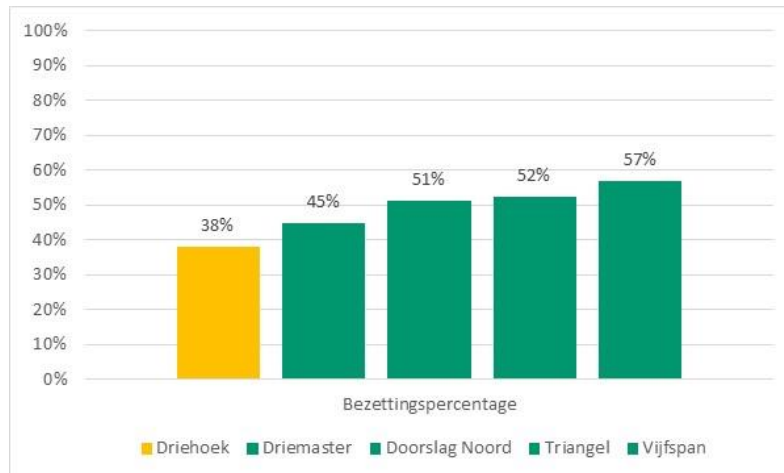

Grafiek 6 – Bezetting sportzalen in percentage t.o.v. optimale bezetting inclusief uitsplitsing uren

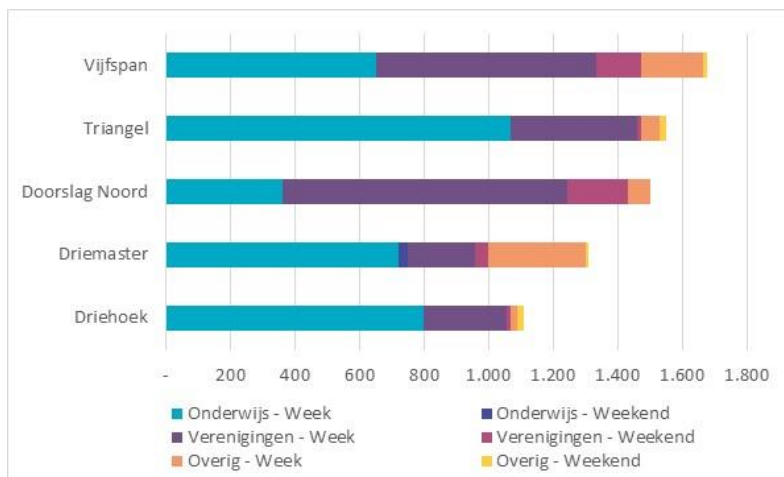

Grafiek 7 – Uitsplitsing uren bezetting per sportzaal

Bezetting gymnastieklokalen

Grafiek 8 – Bezetting sportzalen in percentage t.o.v. optimale bezetting inclusief uitsplitsing uren

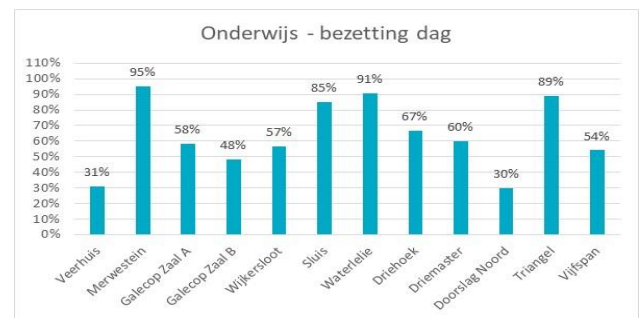
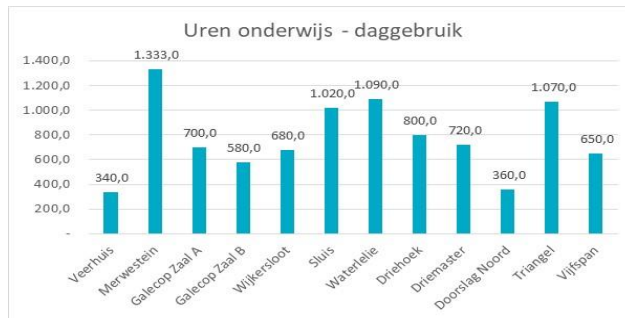
Grafiek 9 – Uitsplitsing uren bezetting per gymnastieklokaal

Uitgaande van deze beoordeling scoren in Nieuwegein alle sporthallen en sportzalen een goede tot zeer goede bezetting. Een uitzondering hierin is 't Veerhuis. De bezetting op alle onderdelen (onderwijsgebruik, sportgebruik en overig gebruik) loopt achter ten opzichte van de andere sporthallen. Dit heeft deels te maken met het feit dat de gemeente hier niet de maximale capaciteit inhuurt en daardoor er per saldo minder gebruik mogelijk is. De verdere invulling gaat via Stichting 't Veerhuis zelf.

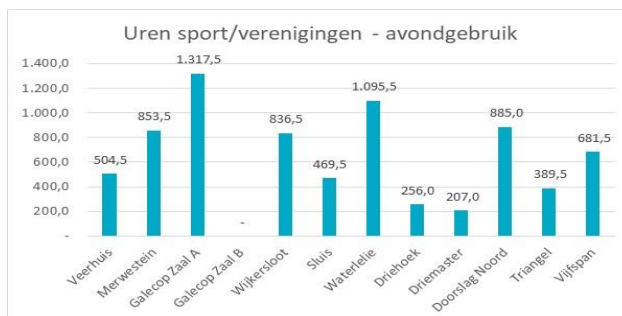
Er is met uitzondering van 't Veerhuis praktisch geen extra ruimte in de huidige sporthallen en sportzalen beschikbaar. De gymnastieklokalen scoren een goede tot zeer goede bezetting. Enkel de Driehoek zit net onder de grens van de 1.200 uren per jaar waardoor deze een matige tot goede bezetting scoort. Dit komt echter vooral doordat in de Driehoek er verhoudingsgewijs weinig sport- en overig gebruik plaatsvindt. Qua bezetting in uren bewegingsonderwijs (de primaire functie van een gymnastieklokaal) is de Driehoek één van de meest drukbezette gymlokalen overdag (zie grafiek 3).

We kunnen hieruit de conclusie trekken dat in de huidige binnensportaccommodaties in Nieuwegein niet of nauwelijks extra mogelijkheden zijn voor gebruikers.

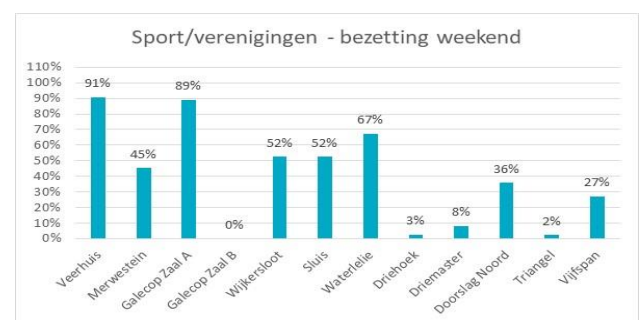
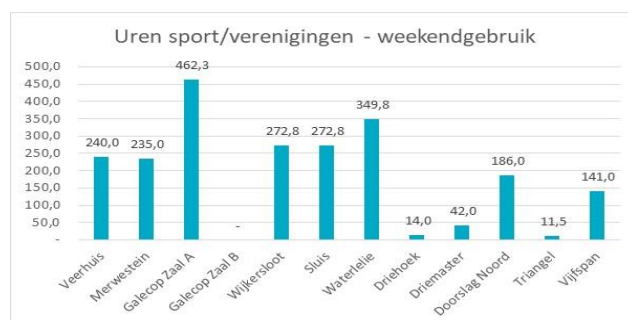
In de grafieken hieronder is een uitsplitsing gemaakt naar 3 soorten gebruik, te weten daggebruik (doordeweeks), avondgebruik (doordeweeks) en weekendgebruik. Voor de percentages bij het Veerhuis is rekening gehouden met de uren uit de huurovereenkomst.

Grafiek 10 en 11 – Daggebruik binnensportaccommodaties in uren en in percentages

Grafiek 12 en 13 – Avondgebruik binnensportaccommodaties in uren en in percentages

Grafiek 14 en 15 – Weekendgebruik binnensportaccommodaties in uren en in percentages

Opmerking bij sporthal Galecop Zaal A en B betreffende sport /verenigingen. In de tabel is af te lezen dat bij Galecop Zaal B de bezetting nihil is. Dit heeft te maken dat merendeel van het gebruik plaatsvindt doordat er op uitzondering na voornamelijk de gehele hal wordt gehuurd i.p.v. Zaal A of B. Van de 1317,5 uur (Grafiek 12) gebruik is er 83 uur gebruik halve hal is en de rest gehele hal. En die 83 uur betreft geen gelijktijdig gebruik. Dit voorbeeld gaat ook op voor grafiek 13, 14 en 15.

In bijlage 3 zijn grafieken opgenomen per accommodatie met de bezetting van een piekweek (eind november/begin december) en een dalweek (half mei).

2.4 HUIDIGE BEHOEFTE AAN EXTRA RUIMTE

In de vorige overzichten is vooral in beeld gebracht hoe het huidige aanbod eruit ziet en welk gebruik daarin nu plaats vindt. Deze cijfers zeggen echter niets over de eventuele latente behoefte aan extra binnensportruimte die er nog in Nieuwegein bestaat. Er is daarom ook getracht in beeld te brengen welke extra behoeften er allemaal nog spelen bij potentiële gebruikers. Navolgend zijn de belangrijkste bevindingen daaromtrent onder elkaar gezet. Allereerst kan uit de aanvragen en toegekende zaaluren al worden vastgesteld dat diverse verenigingen meer ruimte zouden willen huren dan nu mogelijk is:

- KRC Rolling:
Huurt momenteel vooral ruimte in Bergen op Zoom omdat er in Nieuwegein geen ruimte beschikbaar is. Zij zouden graag meer uren in Nieuwegein willen afnemen, waarbij het belangrijk is dat er een houten ondervloer beschikbaar is met tenminste de afmeting van Sporthal Galecop;
- Koveni:
Bij de korfbalvereniging Koveni is er al jaren de wens voor een eigen hal omdat ze nu onvoldoende uren kunnen huren. Koveni huurt op dit moment sporthallen in Houten omdat dat de enige plaats in de omgeving is met beschikbare zalen (Vianen, IJsselstein en Utrecht zuid is vol). Helaas betalen zij daar meer vanwege het ontbreken van subsidie. Dit kan echter enkel voor de senioren en voor de jeugdleden is het op dit moment een kwestie van of minder trainen of met teveel tegelijk trainen in een te kleine zaal.
- MHCN:
Ook de hockeyvereniging MHCN heeft door de enorme groei aan zaalhockey de nadrukkelijke wens om meer ruimte in Nieuwegein te huren, al dan niet door realisatie van een eigen hal (of met Koveni).
- Voetbalvereniging JSV
Wil graag gaan zaalvoetballen.
- HV Nieuwegein:
Het gaat hier om een huidig tekort van circa 6,5 uur per week wat neerkomt op een jaarlijks tekort van 260 uur (uitgaande van 40 speelweken per jaar). Daarbij geldt met name uren in de vroege avond; in de middag heeft HV geen trainers en in de late uren kunnen de jeugdleden niet trainen.

Daarnaast spelen er ontwikkelingen ten aanzien van Sportcomplex Merwestein en Sportpark Galecop waar als gevolg van meer behoefte aan binnensportruimte voor diverse gebruikers er gekeken wordt naar de realisatie van extra binnensportruimte. Verbindion heeft, ter voorbereiding op de mogelijke doorontwikkeling van Merwestein, een inventarisatie uitgevoerd onder haar gebruikers om de eventuele extra behoefte in beeld te brengen. Deze behoefte is nader uitgewerkt in de “Memo behoefte gebruikers transformatie Merwestein 2018-2020 25-01-21” en is bij de uitwerking van de scenario’s reeds meegenomen.

3 ONTWIKKELING VAN DE VRAAG

Alvorens nader gekeken kan worden naar wat te doen met de huidige capaciteit, kwaliteit en eventuele latente behoefte is het ook van belang om in beeld te brengen hoe de vraag zich de komende jaren zal gaan ontwikkelen. In voorliggende hoofdstuk is daar nader op ingegaan.

3.1 BEVOLKINGSPROGNOSE & LEERLINGENPROGNOSE

Op peildatum 1 januari 2020 wonen in Nieuwegein ruim 63.000 inwoners. In tabel 4 is de verdeling van inwoners naar leeftijdscategorieën te zien alsmede de ontwikkelingsprognose tot en met 2035. Hierin is af te lezen dat Nieuwegein in 2035 ruim 68.000 inwoners telt. Dit komt neer op een groei van 8,2%.

Bevolkingsprognose Nieuwegein								
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2030	2035
Totaal	63534	63828	64297	64948	65368	65902	67936	68764
0-19 jaar	13254	13163	13143	13172	13177	13220	13593	13823
20-64 jaar	37330	37320	37480	37729	37852	38069	38801	38750
65+	12950	13345	13674	14047	14339	14613	15542	16191

Tabel 4 – Aantal inwoners Nieuwegein en de prognose t/m 2035

In tabel 5 is het aantal leerlingen per type onderwijs af te lezen. Als gevolg van de doorontwikkeling van de wijk Rijnhuizen neemt het aantal leerlingen vanaf 2030 weer met circa 600 leerlingen toe. Deze ontwikkeling is echter specifiek voor de wijk Rijnhuizen waar een eigen onderwijslocatie komt met een eigen gymnastieklokaal. In de rest van Nieuwegein zal daardoor het leerlingenaantal voor zowel het BO als het VO dalen ten opzichte van 2020. Voor het speciaal basisonderwijs is een lichte toename te zien vanaf 2025.

Leerlingenprognose Nieuwegein								
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2030	2035
Totaal	10344	10353	10263	10120	10055	10039	9896	10052
BO 4-12 jaar	4843	4885	4920	4934	4979	5008	5112	5305
SBO 4-12 jaar	248	246	246	246	246	248	253	263
VO 12-18 jaar	5278	5251	5228	5203	5168	5178	5155	5115

Tabel 5 – Aantal leerlingen in Nieuwegein en de prognose t/m 2035

3.2 DE VERANDERENDE VRAAG/BEHOEFTE VAN SPORT EN BEWEGEN

De wereld van sport en bewegen verandert continu. In het kader van de toekomstvisie op sport, bewegen en de daaruit voortvloeiende behoefte aan binnensportaccommodaties in Nieuwegein signaleren we een aantal belangrijke en relevante ontwikkelingen die invloed hebben op de omvang van de behoefte of juist van invloed zijn op kwalitatieve aspecten van de toekomstige behoefte. Dat zijn bijvoorbeeld:

- De veranderende visie binnen het (primaire) onderwijs op bewegen en bewegingslessen.
- De functie van bewegen en sporten binnen het sociale domein.
- De veranderingen in het verenigingsleven en in de voorkeuren van sporters.

3.2.1 BEWEGINGSONDERWIJS

De laatste jaren bewegen kinderen steeds minder en gaan de motorische vaardigheden van kinderen sterk achteruit. Goede motorische vaardigheden zijn van belang voor het ontwikkelen van een actieve leefstijl. Landelijk hebben sportbonden, gemeenten, het ministerie Volksgezondheid Welzijn en Sport, het onderwijs, de kinderopvang en maatschappelijke partners de handen ineengeslagen voor een meer motorisch vaardige jeugd. Dit vraagt met nadruk om samenwerking tussen de sectoren onderwijs, kinderopvang, zorg, welzijn en sport & bewegen.

Binnen het onderwijs is bewegen en sporten volop in verandering. Binnen het primair onderwijs bijvoorbeeld zijn de bewegingslessen anders ingericht dan in het verleden.

De veranderingen kunnen als volgt worden samengevat:

- Van klassikaal onderwijs, naar kleinere groepen die tegelijkertijd verschillende beweegvormen en beweeglijnen beoefenen.
- Van uitsluitend de verplichte klokuren in de gymzaal, naar ook bewegen op andere momenten en andere locaties.
- Van de traditionele sporten naar ook meer moderne sporten zoals free runnen, survival, et cetera.

Ook binnen het voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en hoger beroepsonderwijs zijn deze veranderingen zichtbaar. De veranderende kijk op bewegen en sporten heeft ook gevolgen voor de behoefte aan binnensportaccommodatie. Gymlokalen, met de traditionele belijning en de traditionele toestellen lijken steeds minder voldoende functioneel. De gymlokalen zijn nog (te zeer) gericht op het klassikale onderwijs en de traditionele sporten. Voor de komende jaren is de wens veel meer:

- Binnensportaccommodaties die kunnen worden verdeeld in meerdere (vier) vlakken, waar kleinere groepen gelijktijdig verschillende vormen van bewegen of sporten kunnen beoefenen.
- Grotere flexibiliteit in het gebruik van toestellen en materialen (bijvoorbeeld touwen kunnen verplaatsen naar elk van de vier vlakken).
- Ruimer assortiment van toestellen, materialen en attributen voor modernere sporten.
- Gebruik van audiovisuele hulpmiddelen.

Ook de KVLO (Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding) pleit reeds langere tijd voor het vergroten van de basisafmetingen van een gymlokaal van 21x12 naar 24x14 (308m²) om beter tegemoet te kunnen komen aan de veranderende beweegbehoeften van met name de basisschoolleerlingen. En er ontstaan inmiddels ook nieuwe initiatieven. Enkele vooruitstrevende voorbeelden van deze veranderende behoeften zijn bijvoorbeeld de beweegbox, het gymlokaal van de toekomst en het openlucht gymlokaal. Daarmee wordt niet bedoeld dat alle gymlokalen op die wijze omgevormd moeten worden, maar wel dat een ontwikkeling naar meer multifunctionele accommodaties en minder traditionele gymlokalen wenselijk is om aan de veranderende behoefte te voldoen.

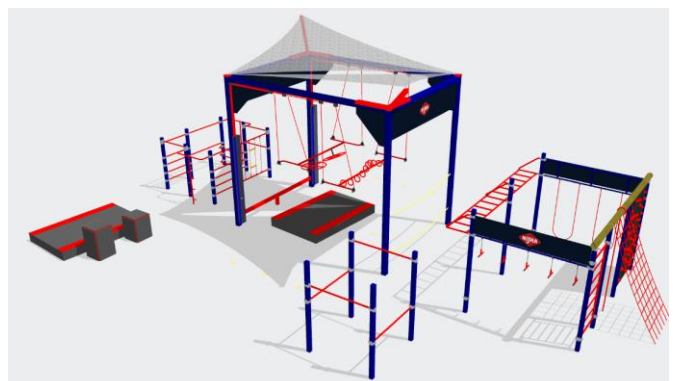
Beweegbox (bron: Beweegbox)

Gymlokaal van de toekomst

Openlucht gymlokaal (bron: Nijha)

Deze ‘nieuwe’ multifunctionele sportvoorzieningen hebben als uitgangspunt om beter aan te sluiten op de belevingswereld van kinderen en meer variatie te kunnen bieden in vormen van sporten en bewegen.

Nieuwe verplichting bewegingsonderwijs

In februari 2020 is bekend geworden dat in de landelijke wetgeving wordt vastgelegd dat scholen in het primair onderwijs verplicht worden om minimaal twee beweegmomenten van elk 45 minuten per week te verzorgen. De overheid wil daarmee tot een steviger fundament voor voldoende en goed bewegingsonderwijs komen. Scholen waren al verplicht om bewegingsonderwijs aan te bieden, maar de verplichting van twee beweegmomenten is nieuw. Dit beleid geldt voor het hele primaire onderwijs, zowel basisonderwijs als speciaal onderwijs. Scholen hebben een overgangperiode van drie jaar om dit te regelen. De gemeente Nieuwegein roostert nu al voor alle scholen 2 gymmomenten in en voldoet daarmee aan de gestelde norm. De scholen kunnen daarna naar eigen inzicht de roosters verder inplannen. In de gemeente Nieuwegein kunnen daarmee alle scholen op dit moment al aan 2 beweegmomenten per week voldoen zoals gewenst vanuit de overheid. Ook zijn de meeste scholen over naar een continuooster, waarmee de huidige bezetting en planning niet of nauwelijks tot aanpassingen in het programma zal leiden.

3.2.2 SOCIALE DOMEIN

Al jaren is in Nederland de duidelijke ontwikkeling zichtbaar dat sport/bewegen een steeds belangrijkere rol krijgt binnen het sociale domein. Sport om te ontmoeten, snel te integreren, om leefbaarheid in wijken of buurten te versterken of om vitaal te blijven en op die manier mee te kunnen doen in de samenleving.

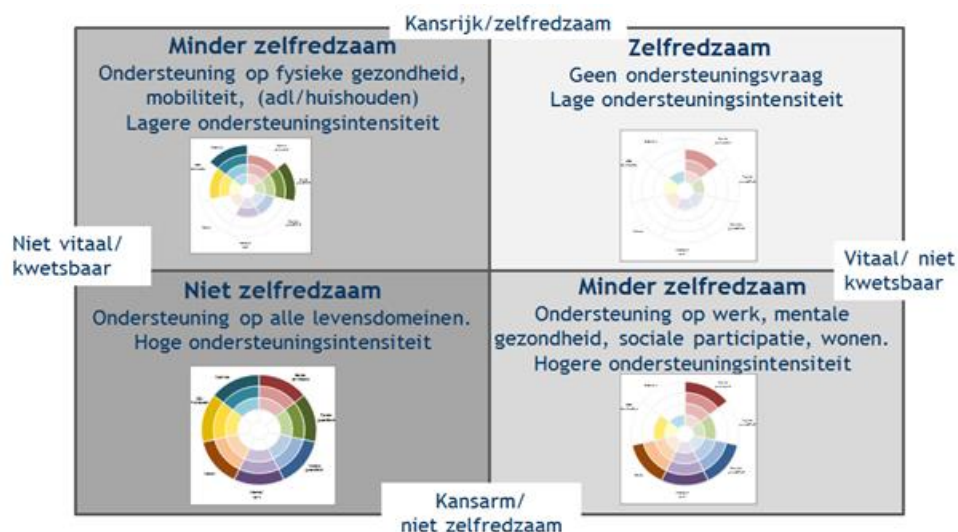
Ook in Nieuwegein is een stevige rol goed denkbaar. De groep senioren groeit snel en zij worden gemiddeld ook ouder. Ook voor mensen met een beperking is aanbod op het gebied van sport en bewegen wenselijk. Landelijk staan steeds meer sportverenigingen klaar om ook hierin een functie te vervullen voor de samenleving. Daarbij geldt dat de rol die sportverenigingen kunnen vervullen sterk afhankelijk is van de zelfredzaamheid en vitaliteit van de doelgroep. Om die rol beter te duiden is een model opgenomen dat is opgebouwd uit twee dimensies, te weten:

- De vitaliteit, een combinatie van mobiliteit, gezondheidssituatie en ervaren gezondheid.
- De kansrijkheid, een mix van inkomen, opleiding en zelfredzaamheid.

De combinatie van deze twee dimensies leidt tot een model met vier kwadranten, dat van toepassing is op alle leeftijdsgroepen. Zie afbeelding Sport en bewegen en het sociale domein.

- Het kwadrant rechtsboven (kansrijk en vitaal) zijn inwoners die zelf hun weg weten te vinden naar het sport- en beweegaanbod.
- Het kwadrant rechtsonder (minder kansrijk/zelfredzaam en vitaal) betreft inwoners die om verschillende redenen hun weg niet of minder weten te vinden naar het sport- en beweegaanbod. Dat kan door tijdsgebrek, het inkomen, het missen van intrinsieke motivatie om te bewegen, et cetera.
- Het kwadrant linksboven (minder vitaal en kansrijk) betreft inwoners die door een beperking (chronische ziekte of andere beperking) minder makkelijk aansluiting kunnen vinden bij het traditionele sport- en beweegaanbod, maar doorgaans wel een intrinsieke motivatie hebben om te bewegen.
- Het kwadrant linksonder (minder vitaal, minder kansrijk) is de groep die de weg naar het sport- en beweegaanbod lastig weet te vinden en, vanwege beperkingen, ook moeilijk aansluiting kan vinden bij het reguliere aanbod.

Sociaal domein

Afbeelding: Mogelijkheden sport en bewegen en het sociale domein

In wezen geldt dat de sportverenigingen voor alle vier kwadranten een functie kunnen vervullen, al dan niet met ondersteuning van professionele instellingen in zorg en welzijn. Een dergelijke functie heeft effecten voor de behoefte aan sportaccommodatie, te weten:

- De behoefte aan laagdrempelige accommodatie in de directe nabijheid van de woonomgeving neemt toe. Laagdrempeligheid is een verzamelterm voor nabijheid ten opzichte van de woonomgeving, barrièrevrij, toegankelijke tarieven en ontmoetingsruimte.
- De laagdrempeligheid kan worden vormgegeven in wijkcentra en buurthuizen, maar ook in binnen- of buitensportaccommodaties. De wenselijke accommodatievorm lijkt sterk op de accommodatie die gewenst wordt voor de huisvesting van het moderne bewegingsonderwijs.

3.2.3 SPORTERS EN VERENIGINGEN

Hoewel landelijk steeds meer mensen sporten (in de afgelopen 5 jaar is het percentage sporters gestegen van 56% naar 65%) daalt het aantal lidmaatschappen bij de georganiseerde sport. Landelijk staat de georganiseerde sport onder druk en hebben meerdere traditionele verenigingen het moeilijk om aantrekkelijk te blijven en te groeien. Terwijl meer mensen bewegen en voldoen aan beweegnormen is in de afgelopen vijf jaar het totaal aantal leden bij de sportbonden gedaald met zo'n 2%.

De groei van sport en bewegen komt met name uit de hoek van ongeorganiseerd sporten. Bij fitness en bewegen in de openbare ruimte (hardlopen, fietsen, mountainbiken, wandelen) is deze toename het grootst. Dit lijkt vooral ten koste te zijn gegaan van de binnensporten.

De relatief lage en dalende populariteit van het sporten in verenigingsverband en toenemende populariteit van het ongeorganiseerd sporten zijn ook zichtbaar in de onderstaande cijfers. Zo blijkt dat de sportdeelname van de inwoners van de gemeente Nieuwegein iets lager ligt dan het gemiddelde van Nederland. Het percentage inwoners dat wekelijks sport ligt ook iets lager dan het landelijk gemiddelde en het percentage inwoners dat voldoet aan de beweegnormen ligt een fractie lager. Echter, de 'gemiddelde' scores in Nieuwegein worden niet veroorzaakt doordat de inwoners van Nieuwegein in grote getale lid zijn van sportverenigingen. In tegendeel, het percentage inwoners dat lid is van een sportvereniging blijft achter bij het landelijke gemiddelde. De 'gemiddelde' sportdeelname wordt dus vooral veroorzaakt doordat de mensen uit Nieuwegein vooral ongeorganiseerd sport beoefenen (buiten de verenigingen).

Lidmaatschappen	Nieuwegein	Nederland
Totaal	21,8%	25,0%
0-10 jaar	18,3%	23,0%
10-25 jaar	40,3%	45,0%
25-45 jaar	18,3%	22,0%
45-65 jaar	18,1%	22,0%
65 jaar e.o.	18,1%	17,0%
Atletiek	0,7%	0,8%
Golf	1,8%	2,1%
Gymnastiek	1,0%	1,6%
Hockey	1,1%	1,5%
Paarden sport	0,7%	0,8%
Sportvissen	3,6%	2,9%
Tennis	2,2%	3,1%
Voetbal	5,3%	7,0%
Volleybal	0,5%	0,7%
Zwemmen	0,9%	0,8%
Ongeorganiseerd	Nieuwegein	Nederland
Fitness	27,0%	26,0%
Hardlopen	10,0%	8,0%
Sportief wandelen	1,0%	
Wielrennen	1,0%	4,0%
Voldoen aan beweegrichtlijnen	49,0%	51,7%
Wekelijkse sporters	50,0%	51,3%

Tabel 6: Percentage inwoners dat lid is van een bij het NOC*NSF aangesloten vereniging.

Open Club

Landelijk zien we een trend dat steeds meer sportverenigingen zich bewust zijn van hun rol in de maatschappij. Hedendaagse sportverenigingen zijn een onderdeel van een voortdurend in beweging zijnde samenleving. Ze merken dat de vraag van leden verandert en dat er andere organisaties in de buurt zijn waarmee samenwerkingsverbanden kunnen worden opgezet.

Met name NOC*NSF zet zich in voor 'Open Clubs'. Een Open Club is een vereniging die meer doet dan het aanbieden van het reguliere sportaanbod. De open club wordt omschreven als een beweging of filosofie waarbij een vereniging steeds meer van binnen naar buiten werkt. Een open club zorgt voor meer betrokkenheid van en een betere relatie met de eigen leden, betrokkenen (ouders, toeschouwers, vrijwilligers), buurt, gemeente en andere stakeholders.

Dit leidt tot ledenbinding (behoud/groei), meer reuring op de club en continuïteit van het bestaansrecht. Een open club is een ontmoetingsplek waar voor iedereen de mogelijkheid tot persoonlijke ontwikkeling en betrokkenheid wordt gecreëerd.

Gemeenten willen de kracht van sport en clubs gebruiken voor een gezondere samenleving en het verhogen van de leefbaarheid binnen de gemeente. Sport wordt gezien als partner in de lokale keten. Een open club ziet die kans en weet hem te benutten door open te staan voor samenwerking met bedrijfsleven, onderwijs, zorginstellingen, enzovoort. Op haar website hanteert NOC*NSF de volgende definitie voor een open club:

Een Open Club is toegankelijk voor officiële leden, vaste bezoekers en omwonenden. Bij de Open Club krijgt iedereen de mogelijkheid om te sporten en betrokken te zijn bij sociale clubactiviteiten. De Open Club werkt samen met naburige organisaties bij het ontwikkelen en aanbieden van sportactiviteiten voor verschillende doelgroepen. De Open Club kan een enkele club zijn, maar vaak is de Open Club een samenwerking tussen verschillende clubs, sociale instellingen, buurthuizen en/of commerciële ondernemingen.

Het hoofddoel van de Open Club is niet om meer leden te krijgen, maar om de sportparticipatie te vergroten. Soms moeten daarom nieuwe activiteiten worden ontwikkeld en nieuwe doelgroepen worden benaderd. Activiteiten zijn niet alleen gericht op sport en fysieke activiteiten. Clubmanagement, scheidsrechterstaken, training en coaching zijn zelfs belangrijke activiteiten en zijn toegankelijk voor leden en niet-leden. Dit alles leidt tot een sterke buurtgemeenschap met de Open Club als kern.

Ten behoeve van een toekomstbestendige sportinfrastructuur in Nieuwegein is het van belang dat sportverenigingen meegaan in bovenstaande ontwikkeling.

Om het hoofd boven water te kunnen houden en de continuïteit van sportverenigingen te kunnen garanderen, zullen sportverenigingen zich bewust moeten zijn van de veranderende samenleving en toekomstige vraag/behoefte van (potentiële) leden. Het is wenselijk dat die ontwikkeling de komende jaren (meer) wordt gestimuleerd.

E-Sports

Landelijk stijgt de populariteit van gaming. Een vertaling naar sport vinden we in de E-sports. Wereldwijd is de sport enorm populair en het lijkt een kwestie van tijd totdat de business ook in Nederland gaat domineren. Het kan natuurlijk vanuit huis, maar ook komen op steeds meer plekken voornamelijk jongeren bij elkaar om te gamen. Het fenomeen E-sports vormt vanzelfsprekend een grote concurrent en bedreiging voor met name de traditionele sport. Ook het voldoende en gezond bewegen van kinderen komt ermee onder druk te staan. Het is een gezamenlijke uitdaging om juist de kansen en bedreigingen goed te volgen en E-sports vooral als middel te zien om jongeren te bereiken en daarmee ook het 'echte' bewegen te blijven stimuleren.

Nieuw Kwaliteitszorgsysteem Sportaccommodaties

Het realiseren van een duurzame sportinfrastructuur is één van de doelen van het Nationale Sportakkoord. Om dit qua normering en certificering goed te faciliteren, ontwikkelt NOC*NSF in nauwe samenwerking met de Vereniging Sport en Gemeenten en de branchevereniging Sport en Cultuurtechniek een nieuw Kwaliteitszorgsysteem Sportaccommodaties (KZS). In het kwaliteitszorgsysteem staan o.a. ook de eisen waaraan de sportvoorzieningen dienen te voldoen bij renovatie en nieuwbouw. Hiermee kan het zijn dat dispensaties voor het beoefenen van wedstrijdporten in accommodaties waar renovatie of nieuwbouw is gerealiseerd niet meer worden toegekend. Het is goed deze ontwikkeling te blijven volgen met het oog op het nieuw ontwikkelen van sportaccommodaties binnen de gemeente Nieuwegein of bij accommodaties die gerenoveerd gaan worden.

3.3 TOEKOMSTIGE VRAAG/BEHOEFTE AAN BINNENSPOORT

Op basis van de in voornoemde paragrafen opgenomen ontwikkelingen alsmede de in paragraaf 2.4 geconstateerde extra behoefte die nu niet ingevuld kan worden, kunnen op hoofdlijnen al een aantal bevindingen worden gepresenteerd omtrent de toekomstige behoefte aan binnensportaccommodaties.

ONTWIKKELINGEN BEWEGINGSONDERWIJS

Op basis van de leerlingenprognose vanuit hoofdstuk 3.1 valt in zijn totaliteit op dat het aantal leerlingen naar de toekomst toe zal gaan dalen. Zowel de leerlingenaantallen in het basisonderwijs als in het voortgezet onderwijs nemen licht af. Het speciaal basisonderwijs neemt naar verwachting iets toe. Daarmee zou er enkel op basis van aantallen leerlingen niet meer capaciteit dan nu benodigd zijn.

De afgelopen jaren zijn bijna alle scholen in Nieuwegein al over gegaan op een continuurooster. Normaliter kan een dergelijke aanpassing impact hebben op de capaciteit. Dit mede omdat de gymlessen compacter op elkaar moeten worden geprogrammeerd. Het continuurooster zorgt voor druk in de ochtend en begin van de middag maar aan de andere kant ook voor meer leegstand in de latere middag omdat scholen met een continuurooster eerder klaar zijn met een schoolprogramma. Echter, aangezien deze situatie in Nieuwegein reeds is doorgevoerd zorgt dit richting de toekomst niet voor veranderingen in de behoefte.

Daarnaast geldt ook dat de overheid in februari 2020 in de wet heeft vastgelegd, dat primair onderwijs minimaal 2 uur gymles (er wordt geen onderscheid gemaakt tussen klokuren en lesuren in het amendement Heerema /Van Nispen, de KVLO hanteert lesuren en deze lijn houden wij ook aan). Alle scholen bieden echter nu al 2 uur gymles aan op school en voldoen daarmee dus al aan de norm die de overheid hanteert.

ONTWIKKELINGEN SPORT

Voor de ontwikkelingen in de sport zijn vooral de bevolkingsontwikkeling én de bevolkingssamenstelling relevant.

Op basis van de bewegingsnorm in Nieuwegein is te zien dat deze iets lager ligt dan het landelijk gemiddelde. We verwachten een kleine afname in de verenigingssport en op basis van de bevolkingsprognose Nieuwegein zal deze naar verwachting ook niet veel groeien, omdat het aantal verenigingssporters inwoners met de leeftijd voor een groot deel tussen de 20 -64 jaar maar licht zal stijgen. En het percentage inwoners tot 19 jaar juist zal dalen. De grootste groei zit vooral bij de 65+er. Het aantal lidmaatschappen bij een vereniging ligt in deze leeftijdsklasse ook hoger dan landelijk gemiddeld.

Verder is te zien dat de ongeorganiseerde sport groeit en boven het landelijk gemiddelde ligt. Naar verwachting zal dit blijven stijgen in verband met de groeiende doelgroep 65+ers binnen de gemeente Nieuwegein die veelal in de ongeorganiseerde sport actief zijn of waarvan de sportbeoefening zich steeds meer in sportscholen en fitnesscentra afspeelt. Sport om te ontmoeten, integreren, leefbaarheid in wijken of buurten te versterken, vitaal te blijven en op die manier mee te kunnen doen in de samenleving. Ook voor mensen met een beperking is aanbod op het gebied van sport en bewegen wenselijk. Landelijk staan steeds meer sportverenigingen klaar om ook hierin een functie te vervullen voor de samenleving. Samenwerking die terug te zien is middels het sportakkoord wat is ondertekend in de gemeente Nieuwegein waarin vele partners uit het sociale domein en de sport meer en meer de samenwerking zoeken. En elkaars kwaliteiten kunnen benutten om zowel de sporters als de organisaties vitaal te houden.

Deze ontwikkelingen maken dat het van belang is om anders naar sportvoorzieningen te kijken. Wanneer samenwerking wordt gestimuleerd - zoals in het sportakkoord - kan dat ook consequenties hebben voor het vernieuwen of aanpassen van bestaande sportaccommodaties. Sportaccommodaties die multifunctioneel zijn en naast onderwijs, verenigingssport ook een rol kunnen vervullen bij het bedienen van de groeiende groep 65+ers (én de vitaliteitsuitdagingen die bij deze doelgroep horen), kunnen meerwaarde creëren.

Wel/niet invullen huidige niet-ingevulde behoefte

Wel zal de gemeente vanuit beleidsuitgangspunten richting de toekomst een keuze moeten gaan maken of zij de huidige niet-ingevulde behoefte (die op dit moment vooral bestaat bij Koveni en MHCN) en de door Verbindion opgehaalde knelpunten en behoeften in de toekomst wenst te gaan faciliteren. Echter, aangezien er ook op het gebied van de aanbodzijde aan accommodaties (zie hoofdstuk 4) zich diverse ontwikkelingen gaan voordoen, lijken er diverse kansen te liggen om binnen de mogelijkheden die zich gaan voordoen zoveel mogelijk van deze behoeften ook te gaan huisvesten.

4 ONTWIKKELING VAN HET AANBOD

4.1 INLEIDING

Binnen de gemeente Nieuwegein zijn naar aanleiding van de herijking binnen -en buitensport rapportage door de Hospitality Group (2016) de nodige keuzes gemaakt. Zo is het advies overgenomen om het gymlokaal De Pinguïn te sluiten. En is er accommodatiebeleid ontwikkeld voor toekomst van de binnensportaccommodaties. De tabellen 'huidige situatie binnensportaccommodaties' en 'ontwikkeling binnensportaccommodaties' hieronder laat zien welke beleidskeuzes er inmiddels zijn gemaakt.

Binnensport- accommodaties	Type	Wijk	Bouwjaar	Leeftijd	Boekwaarde €
't Veerhuis	Sporthal	(Hoog) Zandveld, Lekboulevard	1975	46 jaar	nvt
Merwestein	Sporthal	Stadscentrum, Merwestein	1980	41 jaar	?
Galecop	Sporthal	Galecop	1995	26 jaar	€ 489.800,-
Wijkersloot	Sportzaal	Jutphaas, Wijkersloot	1977	44 jaar	€ 0,-
De Sluis	Sportzaal	(Hoog) Zandveld, Lekboulevard	1968	53 jaar	€ 0,-
De Waterlelie	Sportzaal	Batau Noord	2007	14 jaar	€ 1.593.931,-
De Driehoek	Gymnastieklokaal	Batau Zuid	1975	46 jaar	€ 0,-
De Driemaster	Gymnastieklokaal	Fokkesteeg	1981	40 jaar	€ 7.467,-
Doorslag Noord	Gymnastieklokaal	Doorslag	1977	44 jaar	€ 6.016,-
Het Vijfspan	Gymnastieklokaal	Doorslag	1980	41 jaar	€ 7.544,-
De Triangel	Gymnastieklokaal	Zuilenstein, Huis de Geer, Blokhoeve	1979	42 jaar	€ 6.963,-

Tabel 7: Huidige situatie binnensportaccommodaties 2021

Binnensport- accommodaties	Type	Wijk	Ontwikkeling	Verwachte realisatie
't Veerhuis	Sporthal	(Hoog) Zandveld, Lekboulevard	Onduidelijk	n.v.t.
Merwestein	Sporthal	Stadscentrum, Merwestein	Initiatief 2 ^e hal	n.b.
Galecop	Sporthal	Galecop	Behouden	n.b.
Wijkersloot	Sportzaal	Jutphaas, Wijkersloot	Vernieuwen	2024 -2040
De Sluis	Sportzaal	(Hoog) Zandveld, Lekboulevard	Vernieuwen	2024 -2040
De Waterlelie	Sportzaal	Batau Noord	Behouden	n.v.t.
De Driehoek	Gymnastieklokaal	Batau Zuid	Vernieuwen	2024 -2040
De Driemaster	Gymnastieklokaal	Fokkesteeg	Vernieuwen	2024 -2040
Doorslag Noord	Gymnastieklokaal	Doorslag	Vernieuwen	2024 -2040
Het Vijfspan	Gymnastieklokaal	Doorslag	Niet vervangen	n.b.

De Triangel	Gymnastieklokaal	Zuilenstein, Huis de Geer, Blokhoeve	Vernieuwen	2024 -2040
Nieuw	Sportzaal	Vreeswijk	Nieuw	2017 -2020
Nieuw	Nog onbekend	Rijnhuizen	Nieuw	2024 -2040

n.b. = niet bekend; n.v.t = niet van toepassing

Tabel 8: ontwikkeling binnensportaccommodaties 2021

Voor binnensportaccommodaties die ouder zijn dan veertig jaar wordt doorgaans de keuze gemaakt tussen instandhouding en nieuwbouw. Voor bijna alle binnensportaccommodaties situaties heeft de gemeente Nieuwegein gekozen om de bestaande accommodaties te gaan vernieuwen. Daarbij is reeds de intentie om bij een aantal gymlokalen, wanneer deze vernieuwd gaan worden zoals omschreven in tabel 8, deze te vervangen door een grotere sportzaal. Daarnaast wordt er een nieuwe accommodatie ontwikkeld in Vreeswijk en wordt in de wijk Rijnhuizen (een wijk in ontwikkeling) nog een nieuwe binnensportaccommodatie voorzien voor bij de school die hier gevestigd gaat worden. Bij de uitvoering van deze intentie zou uiteindelijk de navolgende configuratie aan binnensportaccommodaties gaan ontstaan:

Binnensport-accommodaties	Huidige situatie	Nieuwe situatie	Wijk
't Veerhuis	Sporthal	Sporthal	(Hoog) Zandveld, Lekboulevard
Merwestein	Sporthal	Sporthal	Stadscentrum, Merwestein
Galecop	Sporthal	Sporthal	Galecop
Wijkersloot	Sportzaal	Sportzaal	Jutphaas, Wijkersloot
De Sluis	Sportzaal	Sportzaal	(Hoog) Zandveld, Lekboulevard
De Waterlelie	Sportzaal	Sportzaal	Batau Noord
De Driehoek	Gymnastieklokaal	Sportzaal	Batau Zuid
De Driemaster	Gymnastieklokaal	Sportzaal	Fokkesteeg
Doorslag Noord	Gymnastieklokaal	Gymzaal Plus	Doorslag
Het Vijfspan	Gymnastieklokaal	Sluiting	Doorslag
De Triangel	Gymnastieklokaal	Sportzaal	Zuilenstein, Huis de Geer, Blokhoeve
Onbekend	X	Sportzaal	Vreeswijk
Onbekend	X	X	Rijnhuizen
Totaal	3 sporthallen 3 sportzalen 5 gymnastieklokalen	3 sporthallen 7 sportzalen 1 gymzaal plus	

Tabel 9: voorstel huidig beleid/intentie gemeente Nieuwegein

Naast het binnensportaccommodatiebeleid van de gemeente bestaan er ook nog een aantal initiatieven die nu niet door de gemeente in het huidige beleid zijn meegenomen. Wel worden deze initiatieven meegenomen om een totaal beeld voor de gemeente te krijgen. En te bekijken welke mogelijkheden hiermee ontstaan om het beleid op binnensport op basis van behoefte, investeringen en ontwikkelingen vorm te geven.

Initiatieven	Toelichting	Status
Sportpark Galecop	Tijdelijke sporthal voor maximaal 10 - 15 jaar	Besluit om initiatief verder uit te werken en op haalbaarheid te toetsen
Merwestein	Uitbreiding gebiedsontwikkeling incl. sporthal (van 1 naar 2 hallen)	Besluit om initiatief verder uit te werken en op haalbaarheid te toetsen
Koveni	Nieuwe sporthal op het sportpark zelf	Lopend, nog geen besluit

Tabel 10: Initiatieven binnensportaccommodaties 2021

4.2 ONTWIKKELINGEN AANBOD VANUIT ONDERWIJS

Binnen de gemeente Nieuwegein zijn er, gerelateerd aan het onderwijsgebruik ervan, diverse ontwikkelingen gepland omtrent binnensportaccommodaties. We benoemen hier de onderwijsinstellingen waar een verandering op basis van huidige intentie plaatsvindt.

ZUIDERKROON

Rijnhuizen is een nieuwe wijk, waar ook een school moet komen. Het plan is dat de school Zuiderkroon (school) dan verhuist naar Rijnhuizen. Dat wordt een op zichzelf staande school met eigen sportvoorziening. Het is nog onduidelijk waar de school wordt gebouwd en wat voor type accommodatie dit wordt. De Zuiderkroon maakt nu gebruik van sportzaal De Sluis.

WILLEM ALEXANDERLOCATIES (JULIANAWEG)

De twee schoollocaties van de Willem Alexander school aan de Koninginnelaan en Julianaweg worden samengevoegd in een nieuw te ontwikkelen gebouw aan de industrieweg in Vreeswijk. De sportaccommodatie wordt ingericht als een sportzaal. De beide Willem Alexanderscholen hebben nu bewegingsonderwijs in De Sluis.

TROMPETVOGEL

De Trompetvogel organiseert haar bewegingsonderwijs nu in de Vijfspan, maar zal wanneer er de nieuwe sportaccommodatie in Doorslag wordt gerealiseerd daarnaar toe verhuizen. De Doorslag wordt een gymzaal plus.

CALS COLLEGE

Het Cals College geeft aan dat zij in hun eigen sportaccommodatie vol zitten en de behoefte hebben om hun huidige sportprogramma dubbel te bezetten. Dit kunnen ze op dit moment niet realiseren.

OOSTERLICHT COLLEGE

Het Oosterlicht College heeft 2 gymzalen met één scheidingswand. Ze geven aan vol te zitten en extra bij huren bij Merwestein.

4.3 ONTWIKKELINGEN AANBOD VANUIT SPORT

Daarnaast zijn er een aantal ontwikkelingen en initiatieven vanuit sport te benoemen.

FREE RUNNING

De Free running-vereniging maakt nu weinig gebruik van de binnensportaccommodaties, maar hebben wel ideeën en wensen. Zijn nog op zoek naar mogelijkheden om binnen- en buitenfaciliteiten te combineren.

HANDBALVERENIGING HV NIEUWEGEIN

HV Nieuwegein is nu actief in sporthal Galecop en Merwestein. De vereniging geeft aan dat zij wekelijks 6,5 uur per week te kort komen aan trainingsuren. De vereniging heeft momenteel veel aanwas bij de jongste jeugd in de leeftijd van 2-7 jaar en hebben daarom vooral meer behoefte aan uren in de vroege avond, gedurende het gehele seizoen. De middag en laat in de avond zijn geen optie omdat de jeugd dan niet kan sporten op deze uren. Het liefste in het Veerhuis of in een hal in de buurt van Galecop (omdat dat de thuisbasis is) en anders in bijvoorbeeld de 2^e hal van Merwestein;

Het liefste hebben ze (net als KRC Rolling) een houten vloer, doelen en belijning voor een handbalveld en bij voorkeur ook belijning voor jongste jeugd (net als nu in sporthal Galecop aanwezig is).

KORFBALVERENIGING KOVENI

Senioren trainen nu buiten de gemeente Nieuwegein bij gebrek aan ruimte. Jeugdleden trainen minder en met teveel mensen in kleine ruimtes. Koveni sport nu in sporthal het Veerhuis, De Sluis en een enkele avond in de Wijfspan. Koveni gebruikt de binnensportaccommodatie gedurende de maanden november t/m februari.

GYMVERENIGING MOVEO

De gymvereniging traint nu verdeeld over heel Nieuwegein. De wens is om alles in één gebouw te kunnen onderbrengen. Dit wordt grotendeels gerealiseerd doordat Moveo een eigen plek krijgt binnen de nieuwe sportzaal plus in Doorslag.. Moveo is nu actief in de volgende accommodaties de Driehoek, Traingel, Doorslag, Vijfspan en de Driemaster.

MHCN

MHCN is gehuisvest in Rijnhuizen. MHCN speelt naast veldhockey ook zaalhockey in de maanden november t/m februari. Voor zaalhockey huurt MHCN uren in 't Veerhuis en Merwestein en huren zij ook uren buiten de gemeente Nieuwegein omdat er geen beschikbare uren voor de verschillende leeftijdsgroepen in Nieuwegein aanwezig zijn. MHCN zou graag 45 uur per week willen huren gedurende 9 weken. Deze 405 uren zijn puur trainingsuren en dan zijn er ook nog wedstrijduren in de weekenden. Afgelopen competitiejaar is er 84 uur in Merwestein en 80 uur in Veerhuis ingehuurd voor competitie en ook daar is de wens voor meer waar mogelijk.

KRC ROLLING

De rolschaatsvereniging is nu actief in Bergen op Zoom en hebben geen eigen ruimte om nu hun activiteiten aan te bieden in Nieuwegein. Zij zouden graag ruimte hebben in Nieuwegein om hun activiteiten uit te voeren. Er is geen voorkeur waar dat moet plaatsvinden, maar er zijn wel al gesprekken met Merwestein gevoerd om bij de realisatie van een 2^e hal daar naar toe te kunnen verhuizen. Belangrijk hierbij is wel dat KRC de beschikking moet hebben over een houten ondervloer net als in Galecop nu het geval is en met tenminste dezelfde afmeting (bij voorkeur formaat sporthal) om zo wedstrijden en uitvoeringen te kunnen houden.

VOETBALVERENIGING JSV

JSV is gehuisvest op sportpark Galecop en zou graag een zaalvoetbaltak oprichten binnen de vereniging.

BADMINTON “STICHTING PROMOTIE BADMINTON”

De “Stichting Promotie Badminton” (waarin alle badminton verenigingen zijn vertegenwoordigd) is een eigen ruimte /locatie toegezegd door de gemeente. Hierbij dient er tenminste ruimte te zijn voor 6 badmintonvelden tegelijkertijd te gebruiken. Het is daarbij de bedoeling dat al het badmintongebruik (ook van de andere verenigingen) dan op 1 locatie gehuisvest zal worden. Op basis van eerdere uitgesproken intentie zal deze voorziening naar verwachting worden ondergebracht in een daarvoor nog te bestemmen sportzaal (beoogd Vreeswijk) die vanwege de 6 badmintonvelden wél een groter formaat nodig heeft dan een reguliere sportzaal.

OVERIG

- Dansschool Gerda Kagie heeft de wens om een binnenruimte te kunnen gebruiken om hun activiteiten voort te zetten. De dansschool biedt de gehele week activiteiten aan. De dansschool heeft een specifieke wens om een spiegelwand binnen de accommodatie te realiseren dat is benodigd om haar activiteiten te realiseren.
- De tafeltennisvereniging zou graag een eigen kantinevoorziening hebben en gebruik maken van een gymnastieklokaal.

5 VRAAG- EN AANBODANALYSE

5.1 VERGELIJKING ONTWIKKELING VRAAG EN ONTWIKKELING AANBOD

Als we kijken naar de voorgaande hoofdstukken kunnen we op basis van de deze gegevens de volgende punten benoemen met betrekking tot vraag en ontwikkeling van het aanbod.

- **Prognose bevolking** van Nieuwegein geeft aan dat de gemeente de komende 15 jaar zal groeien met zo'n 5.000 inwoners (groei van 8,2%). Waarbij voor de helft van deze groei wordt gerealiseerd door de leeftijdscategorie 65+.
- **Prognose leerlingen** geeft aan dat de komende jaren het aantal leerlingen gelijk blijven tot licht zullen dalen.
- **Primair onderwijs** zijn alle scholen over op een continuïteit en op bijna alle scholen worden 2 lesuren bewegingsonderwijs gegeven die vanuit de overheid wettelijk moeten worden aangeboden. We kunnen daarmee ook zeggen dat er geen capaciteitsknelpunten zijn met betrekking tot de vraag. De zal eerder kleiner worden ten opzichte van het aanbod.
- **Voortgezet onderwijs** Vooralsnog is er geen knelpunt voor het Anna van Rijn College, een en ander is afhankelijk van toekomstige besluitvorming over de huisvesting. Voor het Oosterlicht College en Cals Collega geldt dat zij beiden een latente behoefte hebben om meer sportaanbod willen aanbieden. En dat zij in hun eigen accommodatie daar geen ruimte voor hebben. Er wordt nu extern gehuurd bij Merwestein of het wordt niet aangeboden. Het ontbreekt hier aan capaciteit om sportaanbod te realiseren, en beide scholen hebben reeds een intentie richting Merwestein uitgesproken om bij een eventuele 2^e hal deze overdag te gaan vullen.
- **Levensduur van accommodaties** op dit moment zijn er negen accommodaties die ouder zijn dan veertig jaar en waar de gemeente Nieuwegein een visie op heeft ontwikkeld om deze de komende jaren te gaan vernieuwen.
- **Ontwikkeling van de accommodaties** de gemeente heeft nu de intentie om accommodaties te vernieuwen en van alle gymnastieklokalen over te gaan op sportzalen. Alleen gymnastieklokaal bij Doorslag wordt een gymzaal plus.
- **Prognose van sport en bewegen** de sportdeelname van de inwoners van de gemeente Nieuwegein ligt lager dan het gemiddelde van Nederland. Het percentage inwoners dat wekelijks sport ligt ook lager dan het landelijk gemiddelde en het percentage inwoners dat voldoet aan de beweegnormen ligt een fractie lager. Echter, de 'gemiddelde' scores in Nieuwegein worden niet veroorzaakt doordat de inwoners van Nieuwegein in grote getale lid zijn van sportverenigingen. In tegendeel, het percentage inwoners dat lid is van een sportvereniging blijft achter bij het landelijke gemiddelde. De 'gemiddelde' sportdeelname wordt dus vooral veroorzaakt doordat de mensen uit Nieuwegein vooral ongeorganiseerd sport beoefenen (buiten de verenigingen). Als we kijken naar de groei van 65+ ers en ook richting de toekomst dan zal de ongeorganiseerde sport in de lijn de verwachting liggen dat dit verder zal toenemen.
- **Prognose latente behoefte bij sportverenigingen** is bij verschillende verenigingen aanwezig. Gymvereniging Moveo en Stichting Promotie Badminton zijn nieuwe accommodaties toegezegd. Verenigingen Koveni, MHCN, HV Nieuwegein, KRC Rolling, Free running, JSV en andere hebben duidelijk de wens of om uit te breiden in uren van hun activiteiten. Of om een eigen plek in een accommodatie binnen de gemeente Nieuwegein te krijgen.

5.2 MOGELIJKE SCENARIO'S

Op basis van alle opgehaalde informatie zijn een aantal scenario's uitgewerkt om het aanbod aan accommodaties in Nieuwegein te kunnen verbeteren en meer toekomstbestendig te maken. Daarbij is rekening gehouden met de intentie vanuit de gemeente Nieuwegein, maar is ook kritisch gekeken of dit wel de juiste weg is om te bewandelen. Daarnaast bekijken we in de scenario's de nieuwe initiatieven die er zijn en kijken we ook waar eventueel de latente behoefte gehuisvest kan worden. Hierbij kijken we veelal naar de mogelijkheden binnen de gehele gemeente Nieuwegein omdat voor het merendeel van de verenigingen die een latente behoefte hebben de sportbeoefening niet perse aan afstand is verbonden.

Op basis hiervan zijn er uiteindelijk 6 scenario's uitgewerkt hoe de configuratie binnensportaccommodaties er in de nabije toekomst uit kan zien in vergelijking met de huidige situatie en met de besluitrichting van de gemeente Nieuwegein. Voor elk van de scenario's is in beeld gebracht tot welke configuratie dit leidt, wat de impact daarvan is op bestaande knelpunten en eventuele latente behoefte en tot welke eigenaarslasten dit scenario leidt ten opzichte van de nul-situatie (huidige) alsmede de uitvoering van de besluitvorming. In een separate bijlage bij dit rapport zijn alle scenario's nogmaals schetsmatig weergegeven inclusief de financiële consequenties.

Navolgend zijn deze scenario's verder weergegeven.

0-SCENARIO: HUIDIGE SITUATIE BINNENSPORTACCOMMODATIES NIEUWEGEIN

Om een goede vergelijking te kunnen maken tussen de verschillende scenario's is het van belang om eerst nog kort stil te staan bij de huidige situatie. Hiermee bepalen we feitelijk de nul-situatie waar de nieuwe scenario's mee vergeleken kunnen worden. Op dit moment gebruikt de gemeente de volgende accommodaties.

Binnensport-accommodaties	Type	Wijk
't Veerhuis	Sporthal	(Hoog) Zandveld, Lekboulevard
Merwestein	Sporthal	Stadscentrum, Merwestein
Galecop	Sporthal	Galecop
Wijkersloot	Sportzaal	Jutphaas, Wijkersloot
De Sluis	Sportzaal	(Hoog) Zandveld, Lekboulevard
De Waterlelie	Sportzaal	Batau Noord
De Driehoek	Gymnastieklokaal	Batau Zuid
De Driemaster	Gymnastieklokaal	Fokkesteeg
Doorslag Noord	Gymnastieklokaal	Doorslag
Het Vijfspan	Gymnastieklokaal	Doorslag
De Triangel	Gymnastieklokaal	Zuilenstein, Huis de Geer, Blokhoeve

Tabel 11: huidige situatie Nieuwegein

Op basis van financiële informatie van de gemeente Nieuwegein kan worden vastgesteld dat aan deze configuratie jaarlijks € 613.482,- aan kosten zijn verbonden. Dit betreffen de kosten voor zakelijke lasten, onderhoud, rente en afschrijving. Voor 't Veerhuis is hiertoe de jaarlijkse inhuursom gerekend die de gemeente aan 't Veerhuis betaalt, dit aangezien deze accommodatie niet bij de gemeente in eigendom is. En het bedrag is exclusief de kosten voor de sporthal voor Merwestein aangezien deze niet zonder meer uit de totale exploitatie van Verbindion losgemaakt kunnen worden. Overigens is dit bij alle scenario's op dezelfde wijze meegenomen waardoor dit géén invloed heeft op de onderlinge vergelijkbaarheid van de scenario's.

In de huidige situatie ontvangt de gemeente Nieuwegein jaarlijks € 440.200,- aan baten. Het saldo voor de zakelijke lasten, onderhoud, rente en afschrijving is derhalve -/- € 173.282,-.

Voor de verdere toelichting van de kosten & opbrengsten van dit scenario en alle volgende scenario's verwijzen we graag naar bijlage 4.

SCENARIO 1: INTENTIE DOORONTWIKKELING BINNENSPOORTACCOMMODATIES NIEUWEGEIN

De gemeente Nieuwegein heeft met het oog op de bestaande situatie binnensportaccommodaties en op basis van eerder onderzoek de intentie uitgesproken om een aantal gymzalen worden vervangen voor sportzalen. Het gaat hierbij om de reeds bestaande gymzalen De Driehoek, De Driemaster en De Triangel. Deze worden idealiter in de toekomst vervangen door sportzalen. In de wijk Vreeswijk wordt bij de Willem Alexanderschool aan de Industrieweg een nieuw te bouwen sportzaal ingetekend die extra groot wordt (moeten 6 badmintonvelden in kunnen) zodat hier de badmintonverenigingen in gehuisvest kunnen worden. De gymzaal De Vijfspan wordt gesloten en daar zal met een samenvoeging van gymzaal Doorslag een nieuwe gymzaal plus worden gerealiseerd waar Moveo in kan. De overige accommodaties die toe zijn aan vervanging zullen worden gerenoveerd of worden herbouwd op dezelfde locatie. Voor de binnensportaccommodatie 't Veerhuis geldt nog wel dat de gemeente geen eigenaar is van de locatie en daarmee ook geen invloed heeft op de ontwikkeling rondom 't Veerhuis.

Welke consequenties heeft deze besluitrichting voor de gemeente en de gebruikers

Gymzaal 't Vijfspan zal sluiten en worden er 4 gymnastieklokalen vervangen door 3 sportzalen en 1 gymzaal plus en er komt een extra grote sportzaal in Vreeswijk bij. Dat betekent dat er in totaliteit 4 zaaldelen bijkomen. De huidige bezetting van de 5 gymzalen varieert van 38% tot 57% (zoals eerder beschreven) en zal dus alleen maar dalen. Deze zouden deels opgevuld kunnen worden met latente behoeften vanuit sport maar niet voor alle sporten zijn sportzalen geschikt; verenigingen zullen ook willen uitwijken naar sporthallen. Alleen de sportzaal in Vreeswijk kan goed gebruikt gaan worden door de badminton (sportzaal nodig) en kan dus goed worden ingevuld. Aangezien de nieuwe gymzaal plus in Doorslag Noord volledig door Moveo gebruikt zal gaan worden (ma-vr 16-21 uur en za 9-18 uur) zal voor de andere gebruikers die nu gebruik maken van Doorslag Noord een andere locatie gezocht moeten worden. Dit kan in de Driehoek aangezien daar ruimte is. De huidige gebruikers van 't Vijfspan, naast Moveo, kunnen ook gebruik maken van de Driehoek. Wat betreft het onderwijsgebruik zal de Willem Alexanderschool gebruik gaan maken van de sportzaal in Vreeswijk en zal het huidige gebruik in de Sluis met ongeveer de helft afnemen.

In dit scenario kiest de gemeente dus vooral voor instandhouding van de huidige situatie met een verruiming op het gebied van vervanging gymnastieklokalen voor sportzalen. Echter, uit de analyses blijkt dat voor bewegingsonderwijs in het primaire onderwijs er geen noodzaak is om in een sportzaal te gaan bewegen. Voor voortgezet onderwijs is te zien dat zij wel graag meer bewegingsonderwijs willen aanbieden. Daarvoor zou een sportzaal of een sporthal benodigd zijn om aan het gewenste bewegingsonderwijs toe te komen. Voor sportverenigingen is het belangrijk om te kunnen trainen en om wedstrijden /competitie te kunnen spelen. Voor het spelen van wedstrijden en competitie is een sportzaal te klein, dat zal voornamelijk in de sporthalafmetingen moeten gebeuren. Daarnaast is het te verwachten dat het wenselijk is vanuit de sportverenigingen dat zij ook wedstrijdgericht kunnen trainen daarmee zal de sportvereniging ook eerder willen trainen in een sporthalruimte dan een sportzaal. Er kan in een sportzaal wel extra getraind worden maar geen wedstrijdgerichte trainingen en ook officiële wedstrijden /competitie. Met andere woorden, zowel vanuit onderwijs- als vanuit sportgebruik is er geen directe aanleiding/noodzaak om een aantal gymnastieklokalen te vervangen voor sportzalen. Bovendien kunnen hiermee een groot aantal knelpunten niet worden opgelost.

Als we vanuit financieel oogpunt dit scenario op hoofdlijnen bekijken dan kan de volgende impact op de jaarlijkse kosten worden vastgesteld.

- Huidige situatie gemeente Nieuwegein: Netto kosten -/- € 173.282,-.
- Nieuwe besluitrichting gemeente Nieuwegein (zie tabel bijlage 4): Netto kosten -/- € 854.454,-. Als gevolg van de leeftijd van diverse accommodaties zal de gemeente sowieso drastisch moeten investeren waardoor de kosten aanzienlijk zullen toenemen.

Conclusie

Onze conclusie is dat met dit scenario niet alle knelpunten opgelost worden. Dit scenario is daarmee niet het beste scenario voor de gemeente, de sportverenigingen en het voortgezet onderwijs. Daarom gaan we alternatieven uitwerken waarbij we van deze besluitvorming gaan afwijken.

We richten ons hierbij op een vijftal scenario's waarbij we ook de initiatieven die er zijn meenemen innemen in de uitwerking.

SCENARIO 2: IMPACT VAN HONOREREN SPORTHAL OP SPORTPARK (HOOG) ZANDVELD

Er is een nieuwbouw initiatief op sportpark (Hoog) Zandveld om een sporthal te creëren. De sporthal kan bijdragen aan de sportieve ambities en een eigen plek van sportverenigingen. Er ontstaat hierdoor echter ook ruimte om andere accommodaties te bekijken. In dit scenario wordt daarom bekeken wat de impact is van een sporthal op sportpark (hoog) Zandveld. Daarbij geldt in ieder geval het volgende:

- In het nieuwe beleid zal in ieder geval de Willem Alexanderschool met twee locaties aan de Koninginnelaan en Julianaweg een eigen binnensportaccommodatie krijgen aan de Industrieweg in Vreeswijk. Hun oude binnensportaccommodatie de Pinguïn is reeds gesloopt. De Willem Alexanderschool gaat nu voor het bewegingsonderwijs naar sportzaal De Sluis. De afstand van de Willem Alexanderschool aan de Julianaweg-/Koninginnelaanlocaties naar De Sluis is +/- 800 meter. Deze afstand vervalt wanneer Willem Alexander zijn eigen accommodatie aan de Industrieweg krijgt. De tijd die ten koste gaat van het overbruggen van de afstand komt dan tegoeede aan de tijd die besteed kan worden aan bewegingsonderwijs.
- De Tweeklank en de Willem Alexanderschool aan de Lupinestraat houden hun bewegingsonderwijs in 't Veerhuis op +/- 450 meter afstand van de school. Als we kijken naar de beide sportaccommodaties 't Veerhuis en De Sluis dan zijn beide op leeftijd, 't Veerhuis 46 jaar oud en De Sluis al 53 jaar oud. In de enquête van de eerdere rapportage van Hospitality Consultants uit 2015 werd al duidelijk dat De Sluis het slechtste scoort onder de alle binnensportaccommodaties. Het is toe aan vernieuwing of herontwikkeling. In 't Veerhuis zijn recentelijk de kleedkamers en sanitaire groepen gerenoveerd en is de sportruimte zelf nog in goede staat. Echter de huidige zaalafmetingen voldoen niet aan de gestelde normen voor sport. 't Veerhuis zal derhalve vroeg of laat ook toe zijn aan vernieuwing of herontwikkeling, in ieder geval ten aanzien van de sportruimte, dan wel zal zich op andere gebruikers moeten gaan richten (geen combi-veld gebruik meer mogelijk). 't Veerhuis is in beheer bij Stichting 't Veerhuis en de gemeente Nieuwegein huurt van deze Stichting. De gemeente Nieuwegein is afhankelijk van de Stichting als zij iets zouden willen realiseren of aanpassen.

OPTIES

Met het honoreren van een sporthal op sportpark (hoog) Zandveld ontstaan er mogelijkheden aangezien gebruikers als o.a. Koveni en/of MHCN vooral in De Sluis en in 't Veerhuis zitten en hiermee dat gebruik helemaal of deels wegvalt. Dit biedt ruimte voor andere oplossingen. In alle gevallen kan de locatie de Sluis worden gesloten en wordt voor 't Veerhuis in beeld gebracht wat daar de mogelijkheden zijn. Deze opties beschrijven we hieronder.

Optie 2A. De mogelijkheid tot het slopen van de Sluis en behouden huidige situatie van 't Veerhuis.

Consequenties voor gemeente en gebruikers

Door het realiseren van een nieuwe hal op sportpark (hoog) Zandveld kunnen een groot deel van de uren van Koveni/MHCN daar plaatsvinden; dat gaven zij eerder aan in hun 'business case'. Dit betekent dat zowel de uren uit 't Veerhuis, De Sluis, 't Vijfspan als een deel van de latente behoefte opgelost wordt. Wanneer de Sluis afgestoten wordt kan het huidige PO gebruik worden voorzien in zowel Rijnhuizen als de hal op het sportpark en de nieuwe sportzaal in Vreeswijk. Als we kijken naar het sportgebruik zullen de uren van Koveni/MHCN deels in de nieuwe hal plaatsvinden en de uren van de badminton in Vreeswijk. Een aantal overige gebruikers kan tevens in Vreeswijk, de Triangel en/of de Driehoek terecht.

Wat overblijft en niet geplaatst kan worden in scenario 2A zijn vanuit de Sluis een aantal uur KNVB, zaalvoetbal ZVOP, Freerunning en Diamonds Honk- en Softbal (ca. 70 uur avondgebruik en ca. 150 uur weekendgebruik per jaar). Zij zouden wel gebruik kunnen maken van de 2e hal bij Merwestein (zie scenario 3).

De directe gebruikers basisschool Zuiderkroon gaat op termijn naar de wijk Rijnhuizen en daarmee krijgt Zuiderkroon een nieuwe voorziening. En voor de basisschool de Mauritschool betekent dat zij +/- op 600 meter een nieuwe binnensportaccommodatie krijgen. Voor het Anna van Rijn College blijft de afstand nagenoeg gelijk.

In deze optie wordt ook deels in de latente behoefte van sportverenigingen Koveni & MHCN voorzien. Het slopen van De Sluis biedt de gemeente Nieuwegein tot slot mogelijkheden voor herontwikkeling.

Financieel heeft dit scenario de volgende impact in vergelijking met de uitwerking van de gemeentelijke intentie zoals beschreven in scenario 1:

- De kosten nemen met € 99.000,- af
- De baten nemen met € 44.700,- toe
- Per saldo scheelt dit de gemeente jaarlijks € 143.700,-

Conclusie

Het bouwen van een sporthal op (Hoog) Zandveld is een interessante optie omdat er voorzieningen aanwezig zijn op het sportpark zoals kleedruimte en horecavoorzieningen. Daarmee zullen de stichtingskosten lager zijn dan wanneer er een nieuwe sporthal gebouwd zou moeten gaan worden. De Sluis is gedateerd en toe aan vervanging, bovendien is het mogelijk een herontwikkelingslocatie voor de gemeente Nieuwegein. Er is voldoende ruimte voor de basisscholen die nu in de Sluis gehuisvest zijn, daar ook Zuiderkroon op termijn naar Rijnhuizen zal verhuizen. Ook het voortgezet onderwijs Anna van Rijn College kan indien nodig nog terecht voor hun bewegingsaanbod in de nieuwe sporthal. De behoefte vanuit de sport kan verdeeld worden over 't Veerhuis en de hal op het sportpark. De hal vervangt De Sluis en gaat van een sportzaal naar een sporthal. Daarmee is er tevens ruimte om een deel van de latente behoefte van o.a. Koveni en MHCN in te vullen.

Aandachtspunt voor deze optie is dat er nog steeds een afhankelijkheidsrelatie blijft tussen de gemeente Nieuwegein en 't Veerhuis. En dat er vroeg of laat iets zal moeten gebeuren aan de sportruimte ten aanzien van de gestelde normen voor sport bij een eventuele renovatie of vernieuwing als 't Veerhuis in de toekomst gebruik van een combiveld (voor zaalhockey, zaalvoetbal, handbal etc.) wenst te blijven faciliteren. Daarom zijn er nog drie andere varianten benoemd waarbij, in aanvulling op het slopen van de Sluis en het realiseren van de hal op het sportpark, er gekeken kan worden of er ook voor 't Veerhuis nog andere oplossingen denkbaar zijn.

Optie 2B. Slopen van de Sluis en geen inhuur gemeente Nieuwegein bij 't Veerhuis.

Consequenties voor gemeente en gebruikers

In deze variant zou de gemeente alle inhuur bij 't Veerhuis gaan beëindigen. Er moet dan een oplossing gezocht worden voor het primair onderwijs van de Willem Alexanderschool aan de Lupinestraat en De Tweeklank want zij houden hun bewegingsonderwijs nu in het 't Veerhuis. Het is wettelijk gezien en volgens de gestelde norm mogelijk dat de Willem Alexanderschool en De Tweeklank ook in de nieuwe sporthal op sportpark (Hoog)Zandveld gaan gymen maar de afstand is hier +/- 1000 meter. In de praktijk is waarschijnlijk geen gewenste situatie want het overbruggen van deze afstand vraagt aanzienlijke tijdsinvestering die afgaat van het bewegingsonderwijs en de afstand is echt een grensgeval. Een alternatief voor het bewegingsonderwijs van de Willem Alexanderschool aan de Lupinestraat en De Tweeklank in deze optie is om bij de school zelf een eigen voorziening te realiseren. Dit zou echter alleen kunnen in de vorm van een buitengymzaalconcept. Daarmee hoeft de gemeente geen inhuur bij 't Veerhuis te doen, maar hoeft er ook geen verre loopafstand tot de sporthal op het sportpark te worden bewandeld. Nadeel hiervan is dat er vanuit de scholen wel bereidheid moet zijn om het gehele jaar buiten te gymmen. Bovendien moet in dit scenario zowel voor het weekend sportgebruik van (een deel van) de Sluis als voor 't Veerhuis een oplossing gezocht worden. Dit zou deels naar de 2^e hal van Merwestein kunnen maar niet allemaal, waardoor een deel van het sportgebruik in het weekend niet herplaatsbaar is.

Financieel heeft dit scenario de volgende impact in vergelijking met de uitwerking van de gemeentelijke intentie zoals beschreven in scenario 1:

- De kosten nemen met € 232.107,- af
- De baten nemen met € 21.900,- toe
- Per saldo scheelt dit de gemeente jaarlijks € 254.007,-

Conclusie

Het is technisch mogelijk om geen inhuur voor bewegingsonderwijs bij 't Veerhuis te realiseren. Alleen zal het in de praktijk zeer waarschijnlijk niet wenselijk zijn om de Willem Alexanderschool en De Tweeklank bij nieuwe sporthal op het sportpark onder te brengen. Het kan een optie zijn om een buitengymzaal te faciliteren maar de vraag is of dit voor 2 scholen een jaarronde oplossing voor het bewegingsonderwijs is. Daarbij blijft het een probleem het weekendgebruik van 't Veerhuis en de Sluis samen helemaal elders te huisvesten. Daarmee zien we deze optie 2B niet als wenselijk.

Optie 2C. De mogelijkheid tot het slopen van de Sluis en 't Veerhuis wordt een sportzaal i.p.v. sporthal

Consequenties voor gemeente en gebruikers

In deze optie 2C zien we een mogelijkheid om de oude sporthal van 't Veerhuis een nieuwe bestemming te geven door een i.p.v. een sporthal een sportzaal in te laten richten. Hiermee kan het bewegingsonderwijs van de Willem Alexanderschool aan de Lupinestraat en De Tweeklank in 't Veerhuis blijven en kan het weekendgebruik van de Sluis verhuizen naar 't Veerhuis. De bestaande gebruikers van 't Veerhuis die expliciet een sporthalvloerafmeting nodig hebben kunnen in dit scenario niet meer gehuisvest worden. Voor deze gebruikers zal een nieuwe accommodatie /onderkomen moeten worden gevonden, maar dit kan mogelijk worden opgevangen in scenario 3. De sportzaal biedt ook kansen door de zaal zo in te richten dat het juist wel kan voldoen aan specifieke wensen van gebruikers die wel voldoende hebben aan een sportzaal. Te denken valt aan bijv. Judo en dansen met een spiegelwand. Het kan ook een accommodatie zijn om wijkgerichte bewegingsactiviteiten te blijven huisvesten.

Financieel heeft dit scenario de volgende impact in vergelijking met de uitwerking van de gemeentelijke intentie zoals beschreven in scenario 1:

- De kosten nemen met € 235.857,- af
- De baten nemen met € 21.900,- toe
- Per saldo scheelt dit de gemeente jaarlijks € 257.757,-

Conclusie

Wanneer 't Veerhuis een functie als sportzaal inneemt zal het bewegingsonderwijs in Nieuwegein Zuid geborgd zijn. Er zal voor een beperkt aantal gebruikers waarschijnlijk niet voldoende ruimte zijn om hun sportactiviteiten voldoende te kunnen uitoefenen maar kunnen mogelijk worden ondergebracht in de ontwikkeling Merwestein (zie Scenario 3). Voor 't Veerhuis kan een nieuwe sportzaal interessant zijn wanneer zij deze inrichten voor specifieke gebruikers en ook meer een wijkfunctie kunnen gaan vervullen.

Daarmee zien we deze optie 2C als een potentiële oplossing.

Optie 2D. De mogelijkheid tot het slopen van de Sluis en 't Veerhuis wordt een gymzaal i.p.v. sporthal

Consequenties voor gemeente en gebruikers

In deze optie 4 hebben we nog de mogelijkheid bekeken om de oude sporthal van 't Veerhuis een nieuwe bestemming te geven door een i.p.v. een sporthal een gymzaal in te richten. Hiermee kan het bewegingsonderwijs van de Willem Alexanderschool aan de Lupinestraat en De Tweeklank in 't Veerhuis blijven. Echter, met een gymzaal zal het huidige sportgebruik niet meer gehuisvest kunnen worden. Voor deze gebruikers zal een nieuwe accommodatie /onderkomen moeten worden gevonden. Naar verwachting kunnen niet alle sportgebruikers (zowel weekgebruik als weekendgebruik) gehuisvest worden waardoor dit scenario wel voor onderwijs maar niet voor sportgebruik passend is. De gymzaal zou wel gebruikt kunnen worden om wijkgerichte bewegingsactiviteiten te blijven huisvesten.

Financieel heeft dit scenario de volgende impact in vergelijking met de uitwerking van de gemeentelijke intentie zoals beschreven in scenario 1:

- De kosten nemen met € 235.857,- af
- De baten nemen met € 21.900,- toe
- Per saldo scheelt dit de gemeente jaarlijks € 257.757,-

Conclusie

Wanneer 't Veerhuis een functie als gymzaal inneemt zal het bewegingsonderwijs in Nieuwegein Zuid geborgd zijn. Vanuit sportverenigingen zal er echter niet voldoende ruimte zijn om hun sportactiviteiten te kunnen uitoefenen en deze kunnen ook niet elders worden ondergebracht. Daarmee zien we deze optie 2D ook niet als wenselijk.

Resumerend Scenario 2 inclusief opties:

Ons advies is om het initiatief van een sporthal op sportpark (hoog) Zandveld te honoreren. Het biedt mogelijkheden om in Nieuwegein Zuid een aantal ontwikkelingen in gang te zetten waarbij zowel de onderwijsgebruikers als de sportgebruikers voordeel zullen gaan hebben tegen per saldo lagere jaarlasten dan wanneer de gemeente enkel een aantal gymnastieklokalen door sportzalen vervangt.

Op basis van bovenstaande uitwerking is optie 2C ons inziens het meest passend. Een aantal overige (kleine) gebruikers in 't Veerhuis kunnen in scenario 2B terecht in Merwestein, Wijkersloot en/of Waterlelie. In scenario 2C en 2D kan dit alsnog in 't Veerhuis. Echter, in alle drie de scenario's 2B-2C-2D zal een andere bestemming gevonden moeten worden voor gebruikers van 't Veerhuis; de uren van MHCN, HV Nieuwegein en een aantal uren KNVB en zaalvoetbal VSV (ca. 245 uur avondgebruik en ca. 150 uur weekendgebruik). Zij zouden in dat geval deels gebruik kunnen maken van de 2e hal bij Merwestein (zie scenario 3). Het totaal aantal uur dat dan verplaatst moet worden naar Merwestein betreft dan bij elkaar ca. 315 uur avondgebruik en ca. 300 uur weekendgebruik. Daarmee kan het avond- en weekendgebruik van 't Veerhuis naar de 2e hal bij Merwestein. Echter, voor het weekendgebruik in de Sluis moet nog steeds een andere bestemming gevonden worden. Dat zijn namelijk vooral seizoensporten en het weekendgebruik past er niet nog in de eventuele 2^e hal van Merwestein bij. Dus daarmee valt scenario 2B sowieso af.

Wanneer we dan kijken naar scenario 2C en 2D betreft dit de keuze tussen een sportzaal of een gymlokaal. Gezien de PO uren die daar dan nog geplaatst zouden moeten worden past dit allemaal in 1 zaaldeel; een gymlokaal zou dan voldoen. Echter, wanneer we echter kijken naar het sportgebruik is een sportzaal wel nodig, en gymlokaal volstaat niet voor het sportgebruik. Hiermee kan het weekendgebruik van de Sluis opgevangen worden en kan er doordeweeks in een aantal latente behoeften worden voorzien zoals HV Nieuwegein (6,5 uur per week) en MHCN (een deel van de totaal gevraagde 45 uur per week). Daarmee heeft scenario 2C en dus de realisatie van een sportzaal bij 't Veerhuis de voorkeur.

SCENARIO 3 HONOREREN INITIATIEF MERWESTEIN

Merwestein heeft een plan uitgewerkt om de huidige sporthal uit te gaan breiden met een tweede sporthal. Deze 2e hal kan conform opgave Merwestein overdag al voor 75% gevuld worden door extra uren vanuit het voortgezet onderwijs Cals College en Oosterlicht College. Hiermee wordt de bewegingsbehoefte voor voortgezet onderwijs ingewilligd én is al een belangrijke dekking voor de investering gedaan. Daarnaast heeft Merwestein met een aantal gebruikers ook al gesprekken gevoerd om te bekijken of zij mogelijk ruimte in de 2e sporthal willen huren. Hieruit volgt dat een aantal gebruikers de intentie hebben extra uren te gaan huren waardoor al een deel van de avond- en weekendbezetting zou kunnen worden gevuld. Daarbij geven de uitkomsten van scenario 2 duidelijk aan dat er ook vanuit de overloop vanuit Nieuwegein Zuid extra capaciteit bij Merwestein gewenst is. Dit is allemaal extra ten opzichte van het huidige gebruik en zal dus bij honorering geen leegstand elders veroorzaken.

Welke consequenties heeft deze besluitrichting voor de gemeente en de gebruikers:

Er is een grote behoefte vanuit het voortgezet onderwijs om meer bewegingsonderwijs aan te bieden, wat ze nu niet kunnen aanbieden. Dat kan worden gerealiseerd met de komst van de tweede sporthal bij Merwestein. Daarnaast kan, gezien de toelichting bij scenario 2 (uitgaande van scenario 2C) het avondgebruik in de 2e hal bij Merwestein grotendeels ingevuld worden en zit het weekendgebruik dan al zo goed als vol.

Slechts een deel van de latente behoefte kan niet opgevangen worden in de 2e hal van Merwestein (zie scenario 2) en dit is dan ook nog niet ingevuld. Het betreft de wens voor extra uren van MHCN. Dit betreft weekendgebruik maar er is niet bekend hoeveel; voor de berekening doen we een aanname van ca. 5 uur weekendgebruik gedurende 9 weken = 45 uur. Deze uren zouden mogelijk in de MBO hal (zie scenario 4) kunnen plaatsvinden. KRC Rolling heeft aangegeven dat zij graag nog 4 tot 15 uur gebruik willen maken van Merwestein. Het is niet bekend of dit avond- of weekendgebruik is. In het geval van avondgebruik zal gekeken moeten worden of dat passend te krijgen is in beide hallen bij Merwestein maar in de avonden zou in de 2^e hal nog ruimte moeten zijn om dit te huisvesten waardoor ook deze wens ingewilligd kan worden. Een belangrijke voorwaarde voor KRC Rolling is dat de vloer een houten ondervloer betreft.

Als we vanuit financieel oogpunt dit scenario op hoofdlijnen bekijken vergelijken we dat in de huidige situatie van de gemeente Nieuwegein met de nieuwe besluitrichting van de gemeente Nieuwegein gebaseerd op de jaarlijkse kosten.

Financieel heeft dit scenario de volgende impact in vergelijking met de uitwerking van de gemeentelijke intentie zoals beschreven in scenario 1:

- De kosten nemen met € 235.857,- af
- De baten nemen met € 46.100,- af. *
- Per saldo scheelt dit de gemeente jaarlijks € 189.757,-

** Indien gebruik gemaakt kan worden van maatschappelijk financieren dan kunnen de kosten voor de 2^e hal van Merwestein volledig worden gedekt uit de bestaande subsidierelatie tussen de gemeente en Merwestein. De realisatie van de 2^e hal leidt daardoor per saldo niet tot hogere jaarlasten voor de gemeente met uitzondering van de extra compensatie van het tarief voor het gebruik door sportverenigingen. Als gevolg hiervan nemen de baten af, omdat deze extra compensatie in mindering is gebracht op de opbrengsten. Merwestein brengt aan de gemeente een hoger bedrag per uur in rekening als dat de verenigingen betalen. Met Merwestein is hieromtrent afstemming geweest over welke uren zij in de business case hebben meegenomen en welke compensatie daarmee gemoeid is.*

Conclusie

Ons advies is om dit initiatief te honoreren. Het biedt de mogelijkheid om voortgezet onderwijs te voorzien in haar behoefte voor bewegingsonderwijs. Bovendien kan hiermee de overloop als gevolg van de mogelijke wijzigingen in Nieuwegein Zuid (rondom de Sluis en 't Veerhuis) worden opgevangen én kunnen een groot aantal sportverenigingen hun latente behoefte /sportieve ambities realiseren in een volwaardige sporthal die voldoet aan de daarvoor gesteld sportnormen. Tot slot bestaat er een goede mogelijkheid dat het financieel budgetneutraal is uit te voeren.

SCENARIO 4 INITIATIEF MBO SPORTHAL GALECOP*

**Inmiddels is vast komen te staan dat dit initiatief niet haalbaar is gebleken. Desalniettemin is de verkenning hier wel opgenomen, zodat ook voor toekomstige ontwikkelingen op dit vlak helder is welke afwegingen hierbij meegespeeld hebben.*

MBO sport had een initiatief om op sportpark Galecop een tijdelijke sporthal te realiseren om zo overdag hun sport en beweegprogramma te realiseren. Daarmee ontstaan er mogelijkheden om in de avonden behoefte van sportverenigingen in het programma in te vullen. Hierbij kan worden gedacht aan (extra) latente behoefte die niet in de 2^e hal van Merwestein ondergebracht kan worden of aan voetbalvereniging JSV die de wens hebben om een eigen zaalvoetbaltak op te richten. Een MBO sporthal op Galecop zou hierin kunnen voorzien.

Welke consequenties heeft deze besluitrichting voor de gemeente en de gebruikers:

Door een extra sporthal vanuit het MBO op Galecop te realiseren komt er een mogelijkheid om vooral latente behoefte van sportverenigingen in de avonden en weekenden op te vangen. De vraag hierbij is hoe groot deze latente behoefte is. Op basis van wat verenigingen hebben aangegeven en wat niet elders geplaatst kan worden kan de volgende inschatting worden gemaakt:

- Dit betreft de latente behoefte die ook bij realisatie van scenario 3 mogelijkserwijs niet past in de 2^e hal van Merwestein, te weten ca. 45 uur van MHCN.
- Daarnaast is er de ambitie van JSV om een zaalvoetbaltak op te zetten. Omdat dit nog niet opgezet is, is op dit moment die latente behoefte nog niet heel concreet afgegeven. Voor de berekening doen we nu een aanname van 15 uur avondgebruik en 8 uur weekendgebruik gedurende 12 weken = 180 uur avondgebruik en 96 uur weekendgebruik. Het is wel een logische gedachte dat zij gebruik gaan maken van de MBO hal mede vanwege de locatie. Totaal betreft dit een inschatting van ruim 300 uur sportgebruik in de MBO hal.
- In het geval van scenario 2B (geen Veerhuis) en 2D (gymzaal Veerhuis) wordt de behoefte van het huidige weekendgebruik van de Sluis niet opgelost en die zouden in het geval van de keuze voor een van die scenario's ook geplaatst kunnen worden in de MBO hal (60 uur weekendgebruik + 90 uur extra weekendgebruik in de winterperiode). Het totaal zou dan op circa 450 uur sportgebruik komen voor de MBO hal. Echter zal er dan goed gekeken moeten worden, met name naar het weekendgebruik, of dit allemaal gaat passen vanwege het feit dat het voornamelijk seizoensporten betreft. Bovendien hebben de scenario's 2B en 2D niet de voorkeur en worden bij het verplaatsen van het weekendgebruik van de Sluis naar de MBO-hal structurele en reeds bestaande gebruikers (geen latente gebruik) ondergebracht in een naar verwachting tijdelijke situatie.

De behoefte is dus sterk afhankelijk van de vraag in hoeverre Koveni en MHCN nog extra uren wensen in te huren bovenop wat reeds geplaatst kan worden in de 2^e hal van Merwestein. Ook is het sterk afhankelijk van wat de concrete plannen van JSV zullen gaan worden. Financieel had dit scenario de volgende impact in vergelijking met scenario 1:

- De kosten nemen met € 43.357,- af (door extra investering gemeente voor deze hal)
- De baten nemen met € 60.900,- toe*
- Per saldo scheelt dit de gemeente jaarlijks € 104.257,-

** in de berekeningen is er conform verzoek gemeente vanuit gegaan dat de gemeente deze hal realiseert, en dat de verwachte inkomsten uit MBO-gebruik op basis van maatschappelijk tarief naar de gemeente terugvloeien op basis van een jaarrond gebruik door het MBO.*

Conclusie

Vanuit de behoefte voor sportverenigingen die mogelijkheden zien om hun latente behoefte nog verder te vervullen of voor sportverenigingen als voetbalvereniging JSV die wanneer er een sporthal komt mogelijkheden zien om nieuw aanbod te creëren door zaalvoetbal aan te gaan bieden is de MBO sporthal een mooie nieuwe kans. Een deel van de latente behoefte kan echter al ondergebracht worden in de ontwikkelingen in Nieuwegein Zuid en in de 2^e hal bij Merwestein. We zouden daarom willen adviseren terughoudend te zijn met meenemen/berekenen van opbrengsten in uren sport, zeker als die langjarig moet zijn aangezien het vrijwel allemaal latente behoefte is die hier mogelijk zou kunnen landen.

SCENARIO 5 OPTIMALISATIE BEWEEGAANBOD

In scenario 1 beschrijven we al dat er vanuit bewegingsonderwijs in het primaire onderwijs is er geen noodzaak is om in een sportzaal te gaan bewegen. Het aantal leerlingen zal de komende jaren ongeveer gelijk blijven en de bestaande capaciteit biedt daarmee voldoende ruimte om aan het bewegingsonderwijs te voldoen. Voor voortgezet onderwijs is te zien dat zij wel graag meer bewegingsonderwijs willen aanbieden. Daarvoor zou een sportzaal of een sporthal een benodigd zijn om aan het gewenste bewegingsonderwijs toe te komen. Daar is in de andere voorgestelde scenario's ruimte om deze behoefte te realiseren.

Desalniettemin is er wel een duidelijk wens geuit, en dit is ook uit onze eerdere analyse gebleken, dat er ook binnen het bewegingsonderwijs nog voldoende optimalisatie te behalen valt. Ingegeven door ontwikkelingen in de sport, het bewegingsonderwijs en meer specifiek in Nieuwegein zoals de geconstateerde beweegarmoede, veel behoefte aan extra prikkelende sportvoorzieningen en beweegmogelijkheden, de populariteit van bijvoorbeeld freerunning et cetera., de behoefte om ongeorganiseerd of op andere momenten te kunnen sporten maakt dat het wel wenselijk kan zijn om op één of meerdere locaties het beweegaanbod te optimaliseren met nieuwe innovatieve vormen van beweegmogelijkheden. Daarin maken we onderscheid tussen:

- Beweeebox
- Buitengymzaal

Beweeebox

De Beweeebox is een concept dat een vloeroppervlakte aanbiedt van minimaal 16 x 16 meter. Het heeft daarmee dus een afwijkende maat ten opzichte van een traditionele, rechthoekige gymzaal (12 x 21 meter). Deze vloer is te verdelen in vier kwadranten, waardoor in kleinere groepen effectiever kan worden gesport. De Beweeebox biedt ruimte aan zowel traditionele, moderne als toekomstgerichte beweegvormen voor alle leeftijden. In de Beweeebox komen innovatie, ICT, slim en gezond bewegen bij elkaar, zoals met een beweeg- en freerunparcours, balsportassortiment, klimwand, spiegelwand en judo-vloer en diverse verplaatsbare toestellen en verschillende (grond) matten.

Stichtingskosten: (+/- gelijk aan) gymzaal: € 1.100.000,-

Jaarlijkse kosten: € 60.500,-

Buitengymzaal

Een andere voorziening die sterk in opkomst is betreft de Buitengymzaal. Deze is zo ingericht dat alle leerlijnen en bewegingsthema's die normaal onder een dak in de gymzaal worden aangeboden ook mogelijk zijn in de buitenlucht. Het gehele jaar door kun je dus buiten sporten en bewegen. Alle leerlijnen en bewegingsthema's zijn ondergebracht waardoor ook het 'reguliere' bewegingsonderwijs kan doorgaan. De buitengymzaal is net als de Beweeebox multifunctioneel inzetbaar; het niet afgeschermd gedeelte is ook te gebruiken tijdens pauzes, de BSO of door buurtkinderen en bewoners. Daarbij kent de buitengymzaal een relatief lage investering, is er weinig onderhoud er is er sprake van een vrijwel volledig circulaire voorziening (zeer duurzaam).

Stichtingskosten: € 500.000,- (inclusief zonwering/schaduwdoeken)

Jaarlijkse kosten: € 23.750,-

OPTIES

Welke opties zijn er om het beweegaanbod te optimaliseren. Daarvoor beschouwen we een traditionele gymzaal en beweeebox als gelijkwaardige opties. En is een buitgymzaal een alternatieve oplossing. De verschillende opties beschrijven we hieronder.

Optie 5A. Optimalisatie beweegaanbod dmv beweegboxen

Er zijn mogelijkheden om gymzalen en /of beweegboxen te herbouwen voor De Triangel, De Driehoek of De Driemaster. Ook zou een gymzaal en /of beweegbox mogelijk zijn in de wijk Rijnhuizen.

Consequenties voor gemeente en gebruikers

Alle primair onderwijs scholen hebben voldoende aan een gymzaal en/of beweegbox. In Vreeswijk is met een sportzaal de mogelijkheid om sportverenigingen extra ruimte te bieden, te denken valt aan de badminton.

Financieel heeft dit scenario de volgende impact in vergelijking met de uitwerking van de gemeentelijke intentie zoals beschreven in scenario 1:

- De kosten nemen met € 235.857,- af
- De baten nemen met € 46.100,- af.
- Per saldo scheelt dit de gemeente jaarlijks € 189.757,-

Conclusie

Hiermee verandert er financieel in principe niets, wordt de capaciteit voor het primair onderwijs behouden terwijl wel innovatieve beweegvoorzieningen worden geplaatst die ook op andere momenten van de dag (en wellicht wél in het weekend) ingezet kunnen worden voor particuliere evenementen (bijvoorbeeld sportclubjes, kinderfeestjes etc.) of wijk- en buurtactiviteiten. Ook de ongeorganiseerd sport kan er gebruik van maken. Per locatie dient de afweging gemaakt te worden of de gemeente voor een gymzaal of een beweegbox kiest. Daarbij is het van belang wel de vakdocenten bewegingsonderwijs mee te nemen aangezien zij zich ook comfortabel moeten voelen bij het aanbieden van het bewegingsonderwijs in een beweegbox in plaats van in een traditionele gymzaal.

Optie 5B. Optimalisatie beweegaanbod – Sportzaal niet in Vreeswijk maar bij de Triangel

In Vreeswijk is de sportzaal beoogd, deels voor de twee Willem Alexander locaties en deels voor de badminton. Echter, indien de badmintonverenigingen de accommodatie elke avond en in het weekend zal gaan gebruiken dan kan dit mogelijk leiden tot een toename aan verkeersbewegingen. Vanuit die optiek kan het interessant zijn de sportzaal niet in Vreeswijk te realiseren maar in plaats daarvan op de locatie van de Triangel een sportzaal te realiseren. De locatie van de Triangel wordt opnieuw ingericht en daar is het knelpunt vanuit bewegingsonderwijs voor de basisscholen het grootst. Bij Vreeswijk zou in dat geval een gymzaal en /of beweegbox gerealiseerd kunnen worden voor de Willem Alexanderschool.

Consequenties voor gemeente en gebruikers

Een gymzaal en /of beweegbox in Vreeswijk bij de twee Willem Alexander locaties biedt voldoende mogelijkheden voor deze basisschool. En voor de badmintonverenigingen maakt het niet uit (het is een gemeentebrede sport) waar zij gehuisvest worden. Met een sportzaal (extra groot) op de plek van de Triangel kunnen de badmintonverenigingen ook prima uit de voeten.

Idem scenario 5A. Financieel heeft dit scenario de volgende impact in vergelijking met de uitwerking van de gemeentelijke intentie zoals beschreven in scenario 1:

- De kosten nemen met € 235.857,- af
- De baten nemen met € 46.100,- af. *
- Per saldo scheelt dit de gemeente jaarlijks € 189.757,-

Conclusie

Een sportzaal bij de Triangel (i.p.v. in Vreeswijk) biedt wellicht mogelijkheden i.v.m. het feit dat die hele vlek opnieuw wordt ingericht. Voor de locatie Vreeswijk kan de gemeente zelf een keuze maken of het voor een gymzaal of een beweegbox kiest.

Optie 5C. Optimalisatie beweegaanbod Toonladder

Basisschool De Toonladder op Galecop heeft de wens om niet meer zover te moeten reizen om aan hun bewegingsonderwijs te voldoen. Het is hier niet mogelijk om bij de school zelf een extra binnensportaccommodatie te plaatsen, maar de locatie biedt naar verwachting wel mogelijkheden om hier een buitengymzaal te realiseren die in ieder geval delen van het jaar door De Toonladder gebruikt kan worden voor de buitengymlessen.

Consequenties voor gemeente en gebruikers

Financieel heeft dit scenario de volgende impact in vergelijking met de uitwerking van de gemeentelijke intentie zoals beschreven in scenario 1:

- De kosten nemen met € 212.107,- af
- De baten nemen met € 46.100,- af. *
- Per saldo scheelt dit de gemeente jaarlijks € 166.007,-

Conclusie

Door het realiseren van een buitengymzaal bij de Toonladder kan het knelpunt, dat de Toonladder nu erg ver moet reizen voor haar bewegingsonderwijs, deels worden ondervangen. In principe kan de Toonladder het gehele jaar de buitengymzaal gebruiken, maar indien dat niet gewenst is tenminste delen van het jaar. Daarbij kan deze buitengymzaal, afhankelijk van het ontwerp, mogelijk ook (deels) worden opengesteld voor openbaar gebruik door buurt en wijk. Daarmee kan weer tegemoet worden gekomen aan de wens om ook de ongeorganiseerde sport meer te faciliteren.

SCENARIO 6 HONOREREN STICHTING PROMOTIE BADMINTON ONDERBRENGEN 'T VEERHUIS

Stichting Promotie Badminton heeft vanuit de gemeente Nieuwegein de toezeggen gekregen dat zij een eigen accommodatie krijgen waarin 6 badmintonvelden en een eigen kantine kunnen worden gerealiseerd om daar competitie en trainingen te kunnen organiseren. Stichting 't Veerhuis heeft aangegeven dat ook zij de ruimte en capaciteit hebben om deze 6 badmintonvelden aan te kunnen bieden. Dit heeft als voordeel dat de gemeente geen extra grote sportzaal hoeft te realiseren voor de gezamenlijke badmintonverenigingen. Als we kijken naar het primair onderwijs dan houden basisscholen De Tweeklank en de Willem Alexanderschool aan de Lupinestraat hun bewegingsonderwijs in 't Veerhuis op +/- 450 meter afstand van de school. Verder zou ter overweging het nog een optie kunnen zijn voor Stichting 't Veerhuis om te bekijken of op termijn een ondervloer van hout zou kunnen worden ingepast. Daarmee zouden, naast het badmintongebruik, ook partijen die behoeften hebben aan een houten ondervloer gebruik kunnen gaan maken van 't Veerhuis. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan KRC Rolling.

Welke consequenties heeft deze besluitrichting voor de gemeente en de gebruikers:

Wanneer al het badminton wordt ondergebracht in 't Veerhuis is het niet nodig om een sportzaal elders te realiseren waarin 6 badmintonvelden kunnen worden ondergebracht. Wel heeft het consequenties voor een aantal andere gebruikers die nu gebruik maken van 't Veerhuis omdat daar straks op doordeweekse avonden en in de weekenden voornamelijk badminton zal plaatsvinden. Er zal voor deze andere gebruikers elders een nieuw onderkomen moeten worden gevonden. Hierbij is het van belang dat er een reguliere sportzaal zal worden gerealiseerd binnen Nieuwegein waarbij de meeste voorname locatie De Triangel zou zijn om daar een sportzaal te realiseren. Mede omdat hier de grootste druk zit bij het primaire onderwijs zou een sportzaal hierin de druk kunnen wegnemen en daarnaast een gedeelte van de gebruikers van de huidige Sluis en 't Veerhuis kunnen faciliteren.

Financieel heeft dit scenario de volgende impact in vergelijking met de uitwerking van de gemeentelijke intentie zoals beschreven in scenario 1:

- De kosten nemen met € 256.107,- af
- De baten nemen met € 46.100,- af. *
- Per saldo scheelt dit de gemeente jaarlijks € 210.007,-

Conclusie

Ons advies is om de haalbaarheid hiervan nadrukkelijk te onderzoeken. Dit biedt een goed toekomstperspectief voor 't Veerhuis én geeft invulling aan de wens van de badmintonverenigingen. Met het behoud van 't Veerhuis in deze situatie kan het primair onderwijs voor basisscholen De Tweeklank en de Willem Alexanderschool aan de Lupinestraat hun bewegingsonderwijs behouden. En wanneer op termijn een houten ondervloer gerealiseerd kan worden dan kan ook de latente behoefte van KRC Rolling nog verder worden ingevuld.

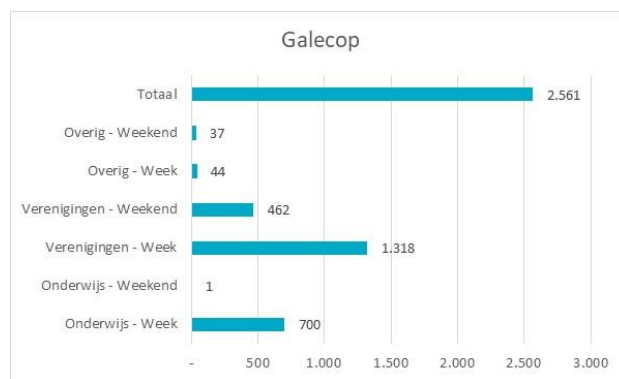
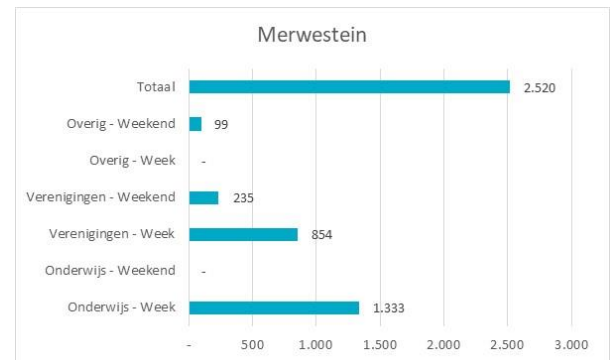
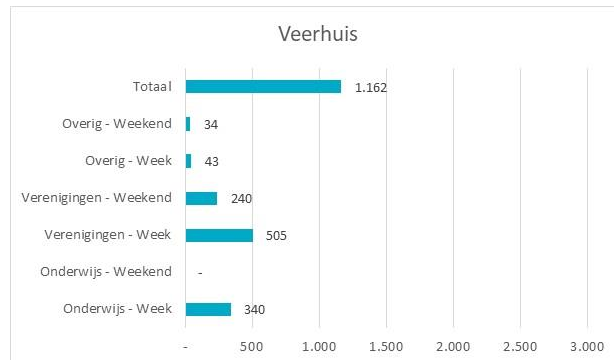
BIJLAGE 1 – TYPE ACCOMMODATIES

Type accommodatie	Globale afmetingen	Gebruiksmogelijkheden
Traditionele Gymnastieklokalen 1a.	12 x 21 x 5,5	1 badmintonveld, 1 volleybalveld, 6 tafeltennistafels en verschillende andere kleine zaalsporten (als judo), oefenmogelijkheden voor verschillende recreatieve (zaal-)sporten. Badminton en volleybal vragen voor wedstrijden een obstakelvrije hoogte van 7 meter
Gymnastieklokaal 'Plus'/Nieuwe stijl 1b.	14 x 22 x 7	Idem als gymnastieklokaal maar wel ruimer opgezet en voldoet aan de wens van de KVLO voor een gymzaal van minimaal 308 m ²
Sportzaal 2a.	22 x 28 x 7	3 badmintonvelden, 1 basketbalveld, 2 volleybalveld, 12 tafeltennistafels en verschillende andere kleine zaalsporten, trainingsmogelijkheden voor verschillende (zaal-)sporten als voetbal en korfbal, gymnastiek en recreatieve sportbeoefening.
Sportzaal 2b.	22 x 29,4 x 7	Idem als 2a, alleen 4 badmintonvelden i.p.v. 3
Sporthal 3a.	24 x 44 x 7	7 badmintonvelden, 1 basketbalveld, 1 tennisbaan (geen wedstrijdbaan), 3 volleybalvelden, 1 combiveld voor zaalvoetbal, zaalhockey, handbal en korfbal, gymnastiek en recreatieve sportbeoefening, (wedstrijd-)ruimte voor verschillende kleine zaalsporten, trainingsmogelijkheden voor vrijwel alle zaalsporten.
Sporthal 3b.	24 x 44,2 x 7	Idem als 3a, alleen 9 badmintonvelden i.p.v. 7
Sporthal 3c.	28 x 44 x 7	7 badmintonvelden, 2 basketbalvelden, 1 tennisbaan (geen wedstrijdbaan), 4 volleybalvelden, 1 combiveld voor zaalvoetbal, zaalhockey, handbal en korfbal, gymnastiek en recreatieve sportbeoefening, (wedstrijd-)ruimte voor verschillende kleine zaalsporten, trainingsmogelijkheden voor vrijwel alle zaalsporten.
Sporthal 3d.	28 x 44,2 x 7	Idem als 3c, alleen 9 badmintonvelden i.p.v. 7
Sporthal 3e.	28 x 48 x 7	9 badmintonvelden, 3 basketbalvelden waarvan 2 geschikt voor wedstrijden ¹ , 1 tennisbaan (geen wedstrijdbaan), 4 volleybalvelden, 1 combiveld voor zaalvoetbal, zaalhockey, handbal en korfbal, gymnastiek en recreatieve sportbeoefening.

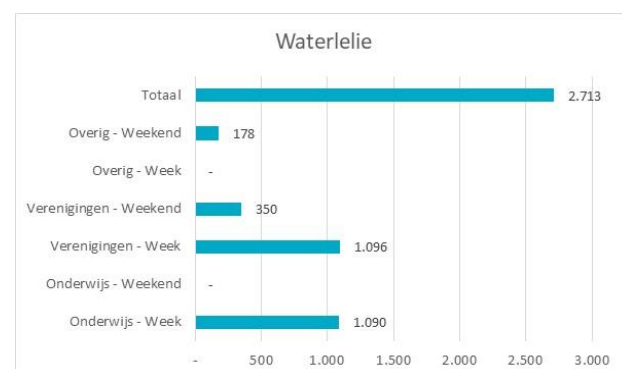
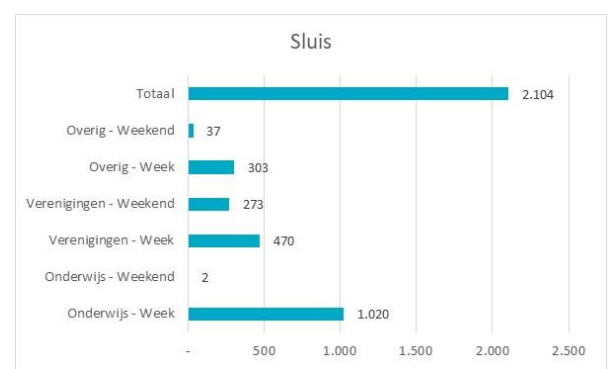
¹ Indien het gewenst is dat er tegelijkertijd drie basketbalvelden voor wedstrijden geschikt zijn, dient de netto sportvloer ten minste 52 meter lang zijn. Dit in verband met de jurytafels die ter hoogte van de middellijnen dienen te worden opgesteld maar zich niet binnen de obstakelvrije uitloopzone mogen bevinden.

BIJLAGE 2 – OVERZICHT UREN BEZETTING PER ACCOMMODATIE

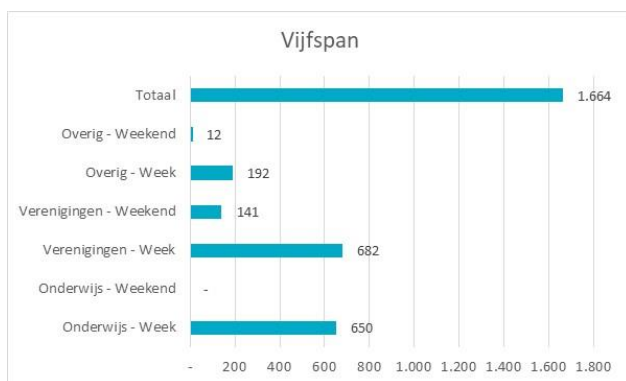
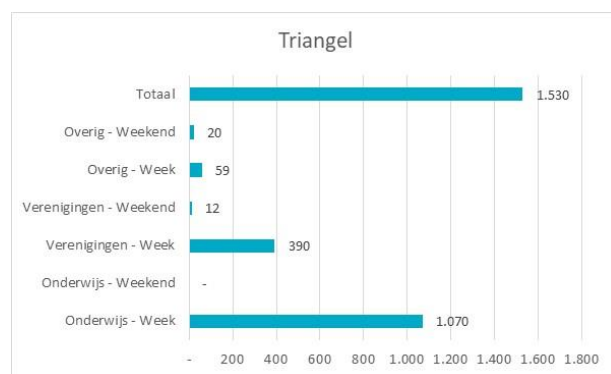
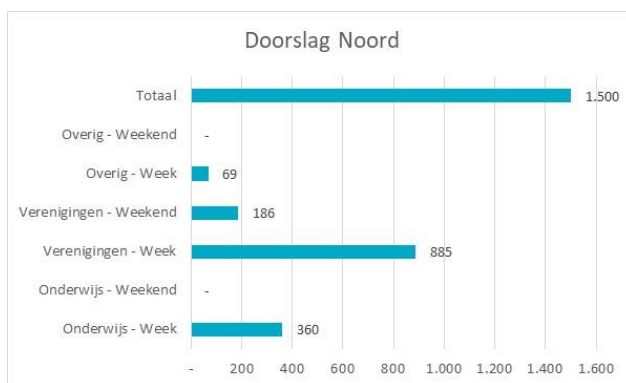
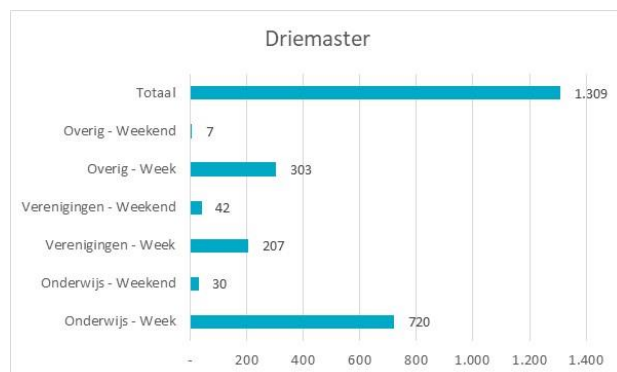
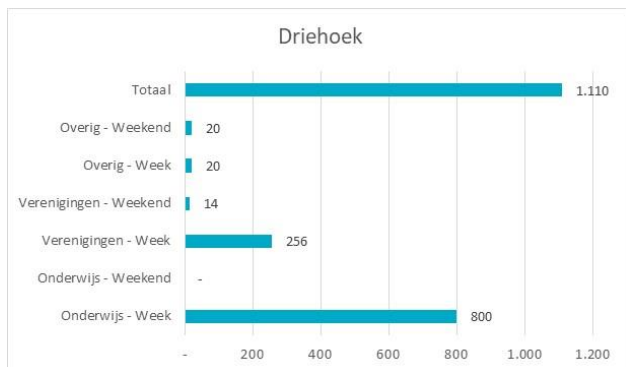
SPORTHALLEN

SPORTZALEN

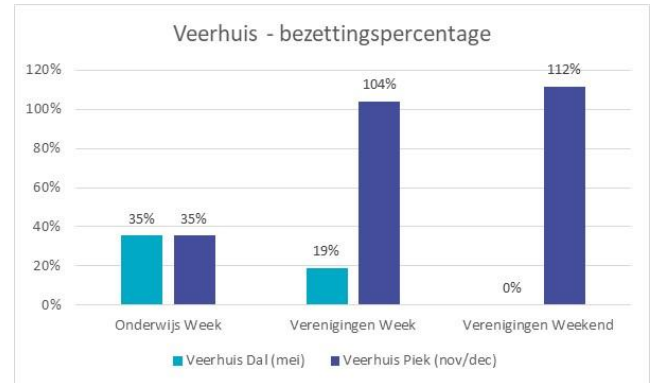
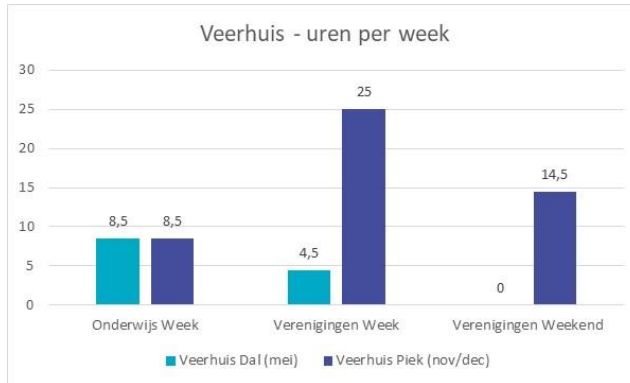

GYMNASTIEKLOKALEN

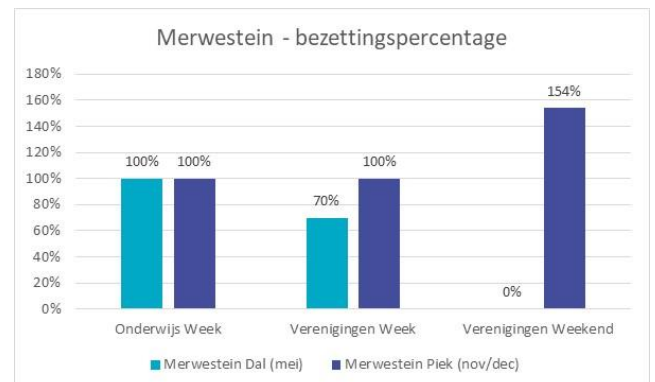
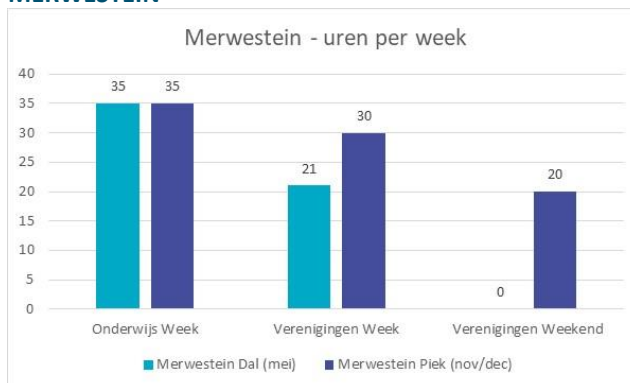

BIJLAGE 3 – BEZETTING DAL EN PIEK

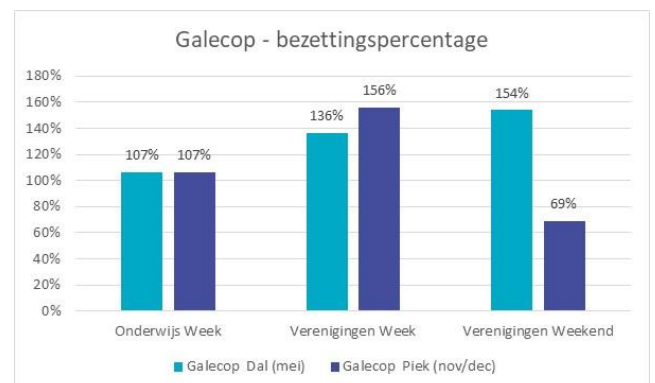
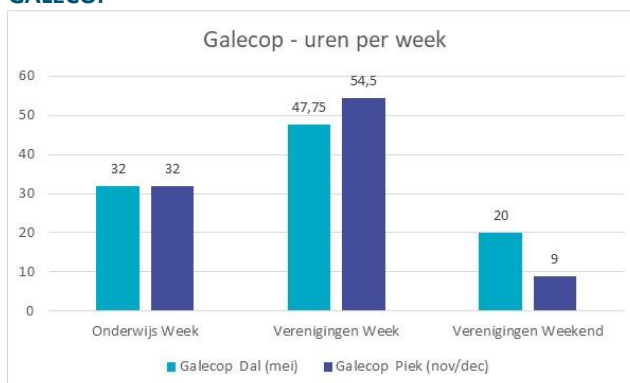
VEERHUIS

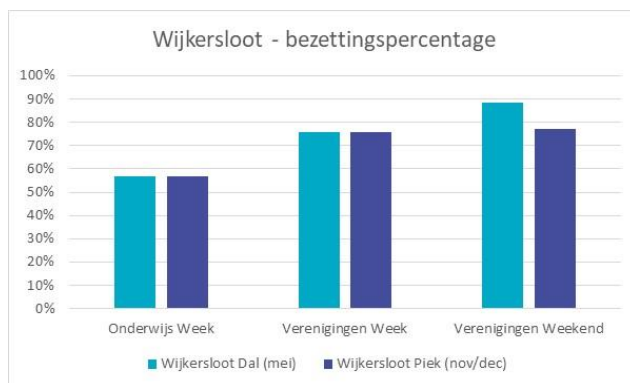
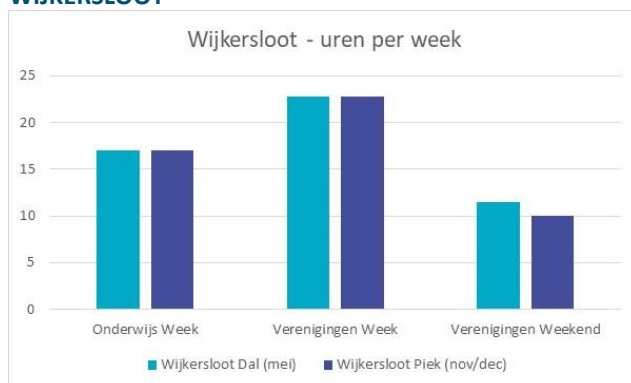
MERWESTEIN

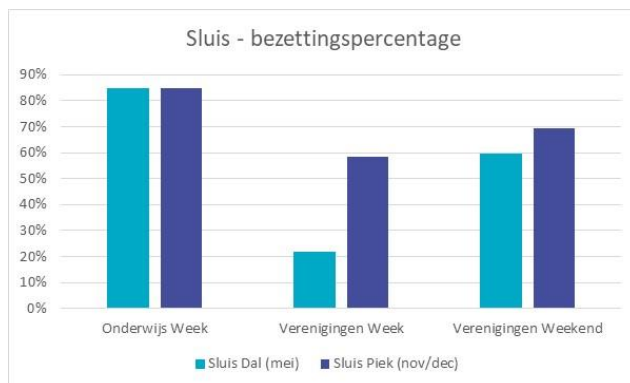
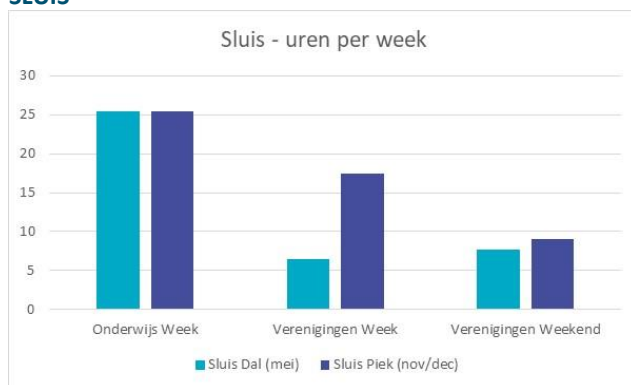
GALECOP

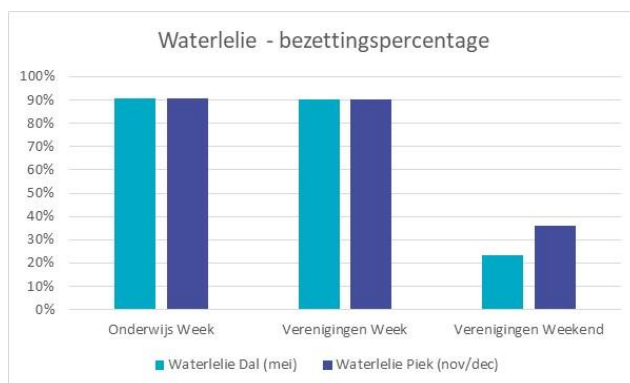
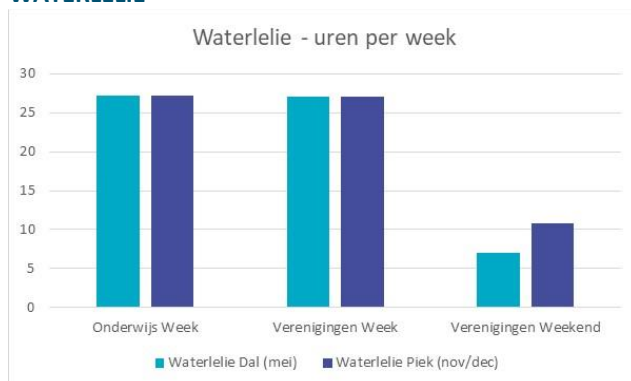
WIJKERSLOOT

SLUIS

WATERLELIE

BIJLAGE 4 – UITWERKING FINANCIËN

Vergelijk scenario's met huidige situatie en intentie gemeente Nieuwegein

	Huidig gemeente	Intentie gemeente	Scenario 2A	Scenario 2B	Scenario 2C	Scenario 2D	Scenario 3	Scenario 4*	Scenario 5A	Scenario 5B	Scenario 5C	Scenario 6
Sporthal	3	3	4	3	3	3	5	5	4	4	4	4
Sportzaal	3	7	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3
Gymzaal /beweegbox	5	-	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4
Gymzaal plus	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Buiten gymzaal	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
Totaal aantal	11	11	12	12	12	12	13	13	12	12	13	13
Kosten	€ 613.482,-	€ 1.294.654	€ 1.195.654	€ 1.062.547	€ 1.058.797	€ 1.058.797	€ 1.062.547	€ 1.251.297	€ 1.058.797	€ 1.058.797	€ 1.082.547	€ 1.038.547
Verschil t.o.v. intentie			€ -99.000	€ -232.107	€ -235.857	€ -235.857	€ -235.857	€ -43.357	€ -235.857	€ -235.857	€ -212.107	€ -256.107
Inkomsten	€ 440.200	€ 440.200	€ 484.900	€ 462.100	€ 462.100	€ 462.100	€ 394.100	€ 501.100	€ 394.100	€ 394.100	€ 394.100	€ 394.100
Verschil t.o.v. intentie			€ 44.700	€ 21.900	€ 21.900	€ 21.900	- € 46.100	€ 60.900	- € 46.100	- € 46.100	- € 46.100	- € 46.100
Resultaat	- € 173.282	- € 854.454	- € 710.754	- € 600.447	- € 596.697	- € 596.697	- € 664.697	- € 750.197	- € 664.697	- € 664.697	- € 688.447	- € 644.447
Verschil t.o.v. intentie			€ 143.700	€ 254.007	€ 257.757	€ 257.757	€ 189.757	€ 104.257	€ 189.757	€ 189.757	€ 166.007	€ 210.007

Financieel overzicht tabel:

- Bij de kosten hebben we het verschil per scenario afgezet aan de intentie van de gemeente
- Bij de inkomsten hebben we het verschil per scenario afgezet aan de intentie van de gemeente
- Bij het resultaat hebben we het verschil per scenario afgezet aan de intentie van de gemeente

HOSPITALITYGROUP
CREATING **BETTER** PLACES